1928. október 9 Kedd

X. évfolyam. 229. szám

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
Szerkesztőség T. 3-47. o Kiadóhivatal T. 3-48.

Debrecenben megalakult a dunáninneni magyar városok kulturális szövetsége

A vidéknek fel kell szabaditani magát az idegenlelkü főváros kulturális igája alól
Dr Magoss György és Somogyi Szilveszter lettek a kongresszus elnökei -- Nagyértékü előadások az alakuló értekezleten

(A Hajduföld tudósitójától.) Vasárnap délelőtt megalakult Debrecenben a dunáninneni magyar városok kulturális szövetsége, mely olyan hatalmas és értékes kezdeményező lépés, amely kulturális téren korszakalkotónak nevezhető. A magyar vidék végre önmagára eszmélt és rájött arra, hogy fel kell szabaditani magát az idegen lelkü főváros kulturális igája alól. A vidéki városoknak el kell indulni a maguk utján s meg kell teremteni azt az igazi magyar kulturát, mely Budapest nélkül is erős, egészséges, életképes és nemcsak nevében, hanem szellemében is magyar. Ha teljes nyiltsággal nem is, de érthető tapintatossággal az értekezlet minden szónoka kifejezést adott ennek az álláspontnak.

Örömmel kell üdvözölnie a vidéki városok szervezkedését mindenkinek, nemcsak a fenti szempont miatt, hanem azért is, mert az értekezleten elhangzott felszólalásokból, egészséges, életrevaló ötletekből még inkább meggyőződhetett mindenki arról, hogy a magyar vidéki kultura is igen magas nivót, tiszta egészséget reprezentál és a magyar vidéki városok kulturális vezetése igen jó kezekben van.

Cél, hogy a vidéki kulturát fővárosi szinvonalra emeljük

Vasárnap reggel kilenc órakor a városháza zsufolásig telt kis tanácstermében nyitotta meg az értekezletet dr Vásáry István polgármesterhelyettes főjegyző. Magoss György polgármester családi okok és betegsége miatt nem vehetett részt az alakuló értekezleten, melyen 19 dunáninneni város képviseletében 26 kiküldött jelent meg.

Vásáry főejgyző értékes megnyitó beszéde után dr Terstyánszky miniszteri tanácsos a belügyminisztérium nevében üdvözölte az értekezletet, dr Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos pedig a kultuszminisztérium nevében mondott üdvözlő szavakat és tartott igen magasszinvonalu expozét.

A magyarság — mondotta többek között, — 1867-ben eljutott annak felismeréséhez, hogy csak ugy emelkedhetik Ausztria társországává, ha olyan kulturcentrumot létesit, mely Béccsel versenyképes. Ötven év alatt óriási áldozatok árán ez sikerült is. A legnagyobb áldozatokat a magyar vidék hozta, amely Budapestnek odaadta legkiválóbb értékeit. A vidéki városok olyanok, voltak, mint a családban a mostoha kis testvérek, akik életüket áldozták a család diszéért, büszkeségéért: Budapestért.

Az a cél, hogy most már a vidéki kulturát is a budapesti szinvonalra emeljük. A magyar vidéki városok két-három nagy kulturális egységbe tömörülve, dolgozzanak a magyar kultura jövendője és a magyar nemzet egzisztenciája érdekében.

Kuti Sándor jelentése után dr Bencs Kálmán nyiregyházi polgármester, a mozgalom egyik elinditója mondott értékes beszédet. Nyáron a Felvidéken járt és ott látta, hogy apró magyar városok összefognak és a legszebb kultureredményeket produkálják. Hangversenyekre, irodalmi, müvészeti előadásokra olyan világmárkát jelentő neveket hoznak, akiket a csonka ország jóval nagyobb vidéki városai sem tudnak megfizetni. Ez adta neki a gondolatot, hogy meg kell szervezni a vidéki magyar városok kulturális kongresszusát.

Vásáry István dr és Hodobay Sándor dr miskolci polgármester hozzászólása után a kongresszus ugy határozott, hogy az alakulást nem kulturális kongresszusnak, hanem kulturális szövetségnek fogják nevezni.

Dr Magoss György és Somogyi Szilveszter lettek a kongresszus elnökei

Ezután egyhangulag megalakitották a tisztikart, mely a következő lett: Elnökök: dr Magoss György debreceni és Somogyi Szilveszter szegedi polgármester„ társelnökök: dr Hodobay Sándor miskolci és dr Bencs Kálmán nyiregyházi polgármesterek, főtitkár: dr Tóth Tamás szolnoki polgármester, ügyvezető igazgató dr Kuti Sándor debreceni tb. városi főügyész. Az állandó választmány tagjai pedig Zimay Károly kecskeméti polgármester, Sárkány Gyula ceglédi polgármester és Bertóthy István békéscsabai polgármester, irodalmi és müvészeti kongresszusi kiküldöttek dr Vojnich Ferenc bajai, Dezső Kázmér nagykőrösi polgármester és Móra Ferenc szegedi muzeumigazgató.

Előadások az értekezleten

Nagy lelkesedéssel fogadták el ezután dr Zimay Károly kecskeméti polgármester javaslatát, mely a magyar vidék kulturális értékeinek kicserélésére irányul. A gyakorlati megvalósitás az lesz, hogy a vidéki városokban élő és ott szerepet játszó irók, tudósok, müvészek csereelőadásokat fognak tartani. Elkészitik ezenkivül a vidéki szellemi élet kataszterét, melyre valójában igen nagy szükség van.

Huszthy Zoltán dr

egri polgármesteri titkár a vidéki kulturházak létesitéséről tartott érdekes előadást és azt javaslot, hogy ezeknek a kulturházaknak létesitésére a kultuszkormány hivja fel a községeket, de adjon nekik megfelelő anyagi támogatást is.

Jeszenszky Sándor

miniszteri tanácsos rámutatott, hogy szükség volna arra is, hogy ezeket a kulturházakat valamilyen módon jövedelmezővé tegyék. Csürös tanácsnok viszont azt vitatta, hogy el kell tekinteni ezeknek az intézményeknek jövedelmeztetésétől, mert a kulturára áldozni kell . . .

Vojnich Dezső

bajai polgármester nagy helyeslés mellett azt fejtegette, hogy a városok anyagi ügyeit rendezni kell s olyan helyzetbe kell hozni a városokat, hogy azok eleget tehessenek a kulturális igényeknek.

P. Nagy Zoltán

a debreceni városi zeneiskola igazgatója azt fejtegette, hogy a zenetanitást is decentralizálni kell s fel kell állitani a középfoku zenetanitó képzőket, melyek a Zenemüvészeti Főiskola mellett egy alacsony foku képesitést adnak.

Koller Ferenc

a miskolci zeneiskola igazgatója amiatt panaszkodott, hogy nagyon elszaporodtak a kontár zenetanitók, akik 30—40 fillérért adnak egy órát. Szegeden több mint ötszáz, Miskolcon csaknem háromszáz ilyen kontár müködik. Ezeket szerinte meg kell rendszabályozni. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos arra mutatott rá, hogy a vidéken gomba módra szaporodnak a dalárdák. Ezeknek megfelelő karnagyot kell az élükre állitani s ezért átképző tanfolyakmokra is szükség van.

Zimay Károly

kecskeméti polgármester a jazzbandok tultengése ellen emelt szót é sazt hangoztatta, hogy a magyar muzsikát is fokozott mértékben kell kultiválni, tanitani.

Jeszenszky miniszteri tanácsos nem nagy elragadtatással nyilatkozik a cigány-muzsikáról. Ez nem olyan kulturideál, mint sokan hiszik. Ha végig gondoiunk az elmult évszázad végén, azt látjuk, hogy a cigányok kimuzsikálták a pénzt a magyar urak zsebéből. A cigányok még száz évig ingyen muzsikálhatnak a magyaroknak, mert előre ki vannak fizetve.

Müvésztelepeket kell létesiteni

Tóth Tamás szolonki polgármester müvésztelepek létesitéséről tartott költői előadást. Kifejtette, hogy a müvésztelepek létesiése nem kerül nagy pénzbe, de az is busásan meghozza a kamaját. Ezt a szolnoki példa is bizonyitja. Inditványozta, hogy a vidéki városok nyujtsanak módot a müvészek letelepedésére. Tóth Béla főjegyző erre kijelentette, hogy Szeged minden évben ingyen vendégül látja a budapesti festőművész akadémia 30—40 tehetséges növendékét.

Muzeum-ügy és hangversenyek

Móra Ferenc szegedi muzeumigazgató a muzeumokról tartott előadást és kifejtette, hogy a magyar muzeumügy nagyon el van hagyatva, senki sem törődik az előkerülő régiségekkel. Az iskolákban kellene nagyobb gondot forditani a régészet megbecsülésére s a madarak és fák napja mintájára régész napot lehetne rendezni az iskolákban.

Kovács Árpád (Nyiregyháza) a közös hangversenyek érdekében tartott előadást. Javasolta, hogy a debreceni Zenekedvelők Köre példájára minden vidéki város alakitson megfelelő szervezetet, melyek azután együtt müködhetnének és igy a legnagyobb attrakciókat is megszerezhetnék.

Kapcsolatot kell teremteni az elszakitott területek kulturájával

Igen értékes és élvezetes előadást tartott dr Csürös Ferenc közmüvelődési tanácsnok, aki annak szükségességét hangoztatta, hogy az elszakitott területek kulturájával szoros kapcsolatot kell teremteni és az elszakitott magyarokat ezzel is átsegiteni a nehéz időszakon. Debrecennek Erdély, Szegednek Dél, Miskolcnak a Felvidék felé kell segitő kezet nyujtani.

Miskolcon lesz a legközelebbi kongresszus

Darkó Jenő, a debreceni egyetem kiváló rektora az egyetemi ifjuság rendkivül nehéz helyzetére hivta fel a jelenlévők figyelmét s felajánlotta, hogy a vidéki városok nagy kulturmunkájában készséggel fog közremüködni a debreceni Tisza István egyetem és a Tisza István Tuodmányos Társaság. A megjelentek nagy éljenzéssel vették tudomásul ezt a bejelentést.

Elfogadták Hodobay Sándor miskolci polgármester javaslatát, mely arra irányult, hogy a szorosabb együttmüködés érdekében a vidéki városok vezetői minél gyakrabban látogassák egymást és egymás városait. Kimondották ezután, hogy a legközelebbi kongresszust a jövő esztendőben Miskolcon tartják meg. Végül az értekezlet köszönetet mondott a sajtónak, mely felszinen tartotta és leikesen pártolta ezt a nagyjelentőségü ügyet.

Bankett az Angol Királynőben

A vendég polgármesterek a Müpártoló Egyesület tárlatának meg-

tekintése után az Angol Királynő éttermébe vonultak, ahol Debrecen város bankettet adott a polgármesterek tiszteletére. A banketten az első felköszöntőt dr Vásáry István h.-polgármester mondta, ki magasszárnyalásu beszédben a Kormányzót köszöntötte fel. Hodobay Sándor Terstyánszky Jenő miniszteri osztálytanácsost, a belügyminiszter képviselőjét köszöntötte fel, aki tömör válaszában kijelentette, hogy mindenkor támogatni fogja a városok törekvéseit. Dr Csürös Ferenc debreceni kulturtanácsnok Jeszenszky Sándorra,a kultuszminiszter képviselőjére emelte poharát, aki viszont a megjelent polgármestereket köszöntötte fel. Végül dr Vásáry István h.-polgármester a mielőbbi magyar egységre ürítette poharát. A kitünő banket figyelmes és pontos kiszolgáltatása Németh Nándor vendéglős, az Angol Királynő étterem tulajdonosának az érdeme.

A bankett után a polgármesterek megtekintették a Csokonai-szinházat, ahol megnézték a Borcsa Amerikában cimü előadást. Az előadás végeztével melegen gratuláltak Kardoss Géza szinigazgatónak, aki a szinházban kalauzolta a vendégeket. A város nevezetességeit is megtekintették a vendégek.

Kétszázezer ember az eucharisztikus körmenetben

A magyar kathoilkusok nagygyülése

A magyar katolikus társadalom hatalmas demonstrációja volt az első nemzeti Eucharisztikus kongreszszushoz kapcsolódó katolikus nagygyülés és a délutáni eucharisztikus körmenet, amelyen a katolikus hivők százezrei vettek részt.

A lipótvárosi Bazilikában Orsenigo Cezare pápai nuncius pontifikálta az ünnepélyes főpapi szentmisét. A nagygyülés fél 11 órakor kezdődött a Vigadó nagytermében, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség.

A Himnusz után Zichy János gróf, a nagygyülés elnöke mondotta el Sajnálja és rosszalja Baltazár Dezső eljárását és arra kéri a protestánsokat, ne adjanak okot többé arra, hogy velük szemben a katolikus lelkekben keserüség halmozódjék fel, a katolikusok minden surlódási felületet a jövőben is ki akarnak küszöbölni, de ha — folytatta, — mégis ismételten provokáltatunk, felmeit fejjel és nyugodt lelkiismerettel vesszük fel a zodadobott keztyüt.

A pápai nuncius mondott ezután magyarnyelvü beszédet, dicsérő szavakkal emlékezve meg a magyar alkotó katolicizmusról. Majd Strommer Viktorin tartott szép előadást a Szent Benedek Rend 1400 éves jubileumáról.

A diszközgyülés utolsó szónoka Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter volt, aki Szociálpolitikai áramlatok cimmel tartott gondolatokban gazdag és feszült figyelemmel halgatott előadást. A nagygyülés a pápai Himnusz hangjai mellett ért véget.

A Bazilika környékén már kora délután gyülekeztek az Eucharisztikus körmenet résztvevői. Délután 3 órakor már közel kétszázezer főnyi tömeg lepte el a Bazilika környező utcáit. A hatalmas menetben résztvettek József főherceg, tábornagy, Orsenigo Cesare, Horthy Miklósné, a Kormányzó felesége, Serédi Jusztinián hercegprimás s teljes számban ott voltak a különböző katolikus egyesületek, társulatok ,intézeti növendékek. A végelathatatlan menet ünnepi diszbe öltözött, Vilmos császár uton, Alkotmány-utcán át vonult a Kossuth Lajos-térre, ahol a parlament főlépcsőjén felállitott tábori oltár mellett P. Bagha Béla mondott ünnepi beszédet, majd a hercegprimás áldást osztott. A Bazilikában Te deummal ért véget az impozáns Eucharisztikus körmenet.

Este és a hétfői napon számos fontos gyülés volt.

Ruhaosztás a menhelyi gyermekek részére

A m. kir. állami gyermekmenhely kötelékébe tartozó debreceni gyermekek téli ruházatának kiosztása hó folyó 8-án, 9 én és 10-én, azaz hétfőn, kedden és szerdán reggeli 8 óra és délután 6 óra között történik a menhelyben. Gyermektartás könyvecske elhozandó.

Tüz a Szepességi utcán

(A Hajdufőld tudósitójától.) Hétfőn este 11 órakor a Szepességi-utcán cirkáló rendőrőrszem észrevette, hogy a 25. szám alatt az özv. *Wichtmann* Lajosné füszerüzletéből fojtó füst árad az utcára. Telefonon azonnal értesitette a tüzoltókat és a rendőrség központi ügyeletét. A tüzoltók rövid idő mulva megjelentek és hamarosan eloltották a tüzet, amely a boltban támadt s minden valószinüség szerint a polcokon elhelyezett gyufás skatulyáktól keletkezett. A kár mintegy 500—600 pengő, amely biztositás révén megtérül.

Házhelyek!

Kedvező vásárlási alkalom!

A Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet tulajdonát képező és a Monostorpályi-ut, valamint a gróf Vecsey-utca sarkán elterülő szőlő ingatlanból még néhány 300 öl területü házhely eladó.

Érdeklődők és házhelyhez juttatottak a házhelyek ára, valamint az igen előnyös havi fizetési feltételekről a hivatalos órák alatt Kossuth-utca 8. szám alatt az intézet helyiségében felvilágositást nyerhetnek.

Ki ne szeretne egy csésze jó kávét?

Arabia Kelet és Nyugat India, Jáva, Sumatra legfinomabb termékeiből szakszerüen összeállitott vegyitékekben, nyersen és mindennap frissen pörkölve kaphatók

Kontsek Géza k. r. t.

Főüzlet: Kossuth-u. 15. Fióküzlet: Piac-u. 22-24.

Telefon: 22. Telefon: 1003.

Szőrme áruk kész és feldolgozatlan állapotban legolcsóbban beszerezhetők. — Alakitást, javitást a legujabb divatlap szerint készit **Kőváry** szücs mester József kir. herceg-u. Közetleua Bika-fürdő mellett.

Schubert-centennárium Debrecenben

Az a különös müvelődési programm, mely a nemzeti kulturfölénynek szárnyain Newyorktól Londonig s Páristól Besanconig külföldi sikerek után röpköd, már esztendők óta üzi és füzi az idegen vonatkozásu emlékünnepek sorozatát. Tavaly például a 14 vármegyéből álló Csonka-magyarországon 156 Beethoven-ünneppel hódoltunk a zenetörténet óriás-szelleme előtt s ugyanakkor a Bihari-centennáriumról még csak tudomást sem vettünk. Pedig lehet-e szebb és nagyszerübb zenei programmot elképzelni egy olyan jubileumi esztendő megrendezésénél, mely hangversenyek és rádiótölcsérek utján, ujságcikkek és ünnepi szónoklatok mondatain keresztül fölidézné a szent magyar Bihari-lelket, mely a magyar költészet *kulturfölényes* diadalára — ha nem is a IX. szimfóniát, — de a Rákóczi-induló ritmusát röpitette ki magából? ...

Erről azonban kár volna beszélni: a Beethoven-év már lezajlott életünkből s ma már a Schubert-esztendő kellős közepében vagyunk. A németek zseniális lelkü dalköltője, a romantikus Schubert megtartotta magyarországi bevonulását és *zenei* szempontból ennek csak örülhetünk. Elérkezett az idő, hogy a „Dreimädelhaus"-nak nevezett brettli-mérénylet után, mely a kuplévá süllyesztett Schubert-muzsika olcsó és ál-romantikus hátteréből, a kontár kezekkel ugy értelmileg, mint ritmikailag eltorzitott schuberti lélek operett-alakját ráncigálta elő, — végre a nagyközönség is megértse költészetének igazi rugóit. Ezért fogadunk kettős örömmel minden olyan népszerü előadást vagy zeneiskolai matinét, mely rámutatva a Schubert ellen elkövetett zenei profanizációra, fejleszteni és nevelni hivatott a mi kritikátlan és sláger-melódiákra hajlékony publikumunknak stilusérzékét.

Van azonban a Schubert-centennáriumnak egy másik oldala is, mely nem annyira zenei, mint világpolitikai vonatkozásu. A háboru kitörése óta egyetlen kulturesemény sem kapcsolódott be olyan jelentőséggel a világpolitikába, mint épen a Schubert-centennárium. A német dalosok bécsi tüntetése, az „Anschluss" gondolatának egész tartalma s propagativ ereje Schubert szellemében, a germán néplélek legtipikusabb koncentrációjából indult ki politikai utjára. Az a nagynémet világhatalom, az a fajilag egységes germán *pszühé*, melynek diadalutja a nibelungok utjától a bécsi dalosok felvonulásához vezet s amelynek szellemét a minnesaengerek és mesterdalnokok öntötték át a német zenekultura erejébe, abban a schuberti költészetben kapta meg törvényes felhatalmazását, mely a „*Lied*" szót is világfogalommá emelte.

Különös tehát, hogy Franz Schubert emléke a germán határokon kivül Európa országai közül épen abba a szerencsétlen kis országba, melynek nyugati megyéit a Schubert-muzsikán föllelkesitett Anschluss-eszme örökre be akarja olvasztani a germánok tervezett egységébe. A magunk véges, de mindenesetre magyar elméjével nem tudjuk megérteni, hogy alig három hónappal a bécsi Anschluss-ünnepség után mi szükség van *keskeny e hazában* pálmavirágos, szmokingos, diszhajdus théatre parée-kre, három és félórás centennáriumi hangversenyekre, Schubert-méltató rádió-müsorokra? ...

Schubert igazi méltatását a magyarországi koncert-termekben ugyis elvégzi *Schubert zenéje*. Amikor egy-egy hangversenyen Dohnányi, Basilidesz vagy a többi müvészek Schubert-muzsikát interpretálnak, az már maga is emlékünnepély Schubert szelleme előtt ... Olyanok ezek az agyonhalmozott Beethoven-, Schubert- és Weber-ünnepélyek, mintha Debrecen magistrátusa a Vigkedvü Mihály-utcát — arra való hivatkozással, hogy Moliére nagyobb, mint Vigkedvü Mihály, — egyszerüen elkeresztelné Moliére-utcának. A *magyar* Biharinak nem rendeztünk centennáriumokat, mert a német Beethoven sokkalta nagyobb ...

Itt azonban hagyjuk félbe a megkezdett mondatot. Az *érintettek* közül ugyis ki adna nekünk igazat, hacsak nem — Schubert?

*

A Zenekedvelők Körének centennáriumi hangversenye vasárnap este szokatlanul nagy és előkelő keretek között zajlott le, közel három és fél órán keresztül. A koncerten résztvettek a vidéki városok kulturkongresszusának Debrecenben időző tagjai, a Bika-diszterem pódiumát délszaki növények diszitették s kétoldalt diszruhás városi hajduk állottak feszes vigyázz-állásban.

A hangversenyt dr. *Jeszenszky* Sándor kultuszminiszteri tanácsos ünnepi felolvasása vezette be, melyben a schuberti költészet kitünő jellemrajzát és esztétikai méltatását adta. Utána dr. *Dohnányi* Ernő kezei alatt megszólalt Schubert: A-moll szonátája azzal a konzseniális átérzéssel és megértéssel, mely több, mint száz évvel ezelőtt Beethoven lelkéből igy kiáltott fel: *„Valóban isteni szikra lakozik ebben a Schubertben!" Dohnányi* stilusérzékét mi sem mutatja jobban, mint az a finom és szerencsés választás, hogy a hangversenyt azzal a szonátával nyitotta meg, mely Schubert zelészi nyaralása folytán magyar zenei impressziókban bővelkedik. Ugy érezzük, hogy a nagy müvész vasárnapesti interpretációinál (A-moll szonáta, G-dur és F-moll impromtu) szebb és maradandóbb értékü emléket Schubert szelleme sehol a világon nem kaphatott volna.

Basilides Mária müvészete tökéletesen releválta Schubert dalköltészetének sokoldalu értékeit. Különösen a *„Die junge Nonne"* és *„Das Lied im Grüne"* előadásában mindazt a sok szint és müvészi szépséget ki-

A MANSz Erzsébet énekkar dalestélye Kabán

A MANSz Erzsébet Nőiénekkar Kabán müsoros dalestélyt rendez október 20-án, szombaton este 7 órai kezdettel a Somogyi-féle vendéglő táncztermében és összes helyiségében, melyre tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghivja.

Az estély sikere érdekében az elnökség minden lehetőt elkövet, hogy nivós müsora által az estélyt feledhetetlenné tegye.

Előadás után tánc és társasvacsora. Kiránduló vonat Debrecenből 14 óra 30 perckor indul.

Akik az estélyen vacsorázni is óhajtanak, ebbeli igényüket jelentsék be Palotay Lajosnénál, Kálvin-tér 5. sz. alatt.

A magyar muzsika apostolai

Fedák Sári, a magyar szinpad egyik legnagyobb értéke, aki estéről-estére hóditja meg nézőit a kultura számára, most azt a nemes feladatot tüzte maga elé, hogy a magyar vidéki városokban is megismerteti azokat a magyar dalokat, melyekből legjobban meg lehet ismertetni népünk lelkivilágát. Dr Szilágyi Imre hegedümüvész csodálatos szorgalommal és hozzáértéssel kutatta fel nemzetünk zenei kincseit s ugy állitotta össze őket, hogy a hallgatókat történelmi sorrendben vezeti végig a magyar muzsika fejlődésén egészen napjainkig.

Fedák Sári fővárosi hangversenyei után vidéki körutra indul, amelynek egyik legkiemelkedőbb állomása lesz Debrecen, ahol az Arany Bika disztermében október 19-én tartja hangversenyét. Fedákot Debrecenben is dr Szilágyi Imre vezetésével kilenc tagu zenekar fogja kisérni. A rendkivül érdekes hangverseny iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. A jegyeket a Csáthy és a Méliusz könyvkereskedések árusitják.

A szoboszlói polgármester földhözjuttatása a vármegye közigazgatási bizottsága előtt

Gaál Mihály országgyülési képviselő érdekes felszólalása -- „Ezt az ügyet szóvá teszik még a képviselőházban is"

(A Hajduföld tudósitójától.) Mindenfelé nagy és érthető feltünést keltett a „Hajduföld" vasárnapi cikke, amelyben megirtuk, hogy miképpen jutott az O. F. B. utján ötven holdas tanyásbirtokhoz dr. Erdőss Kálmán hajduszoboszlói polgármester. Jellemző a cikk nyomán támadt közhangulatra, hogy Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága héttői ülésének megnyitása előtt a bizottsági tagok is rendkivül élénken pertraktálták a különös földhözjuttatást, dr. Gaál Mihály, a hajduböszörményi kerület képviselője pedig interpelláció formájában is szóvátette Erdőss dr. földhözjuttatását s érdekes, uj szempontokból is megvilágitotta az ügyet.

Az alispáni jelentés felolvasása után dr. Gaál Mihály emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Ugyis, mint országgyülési képviselő, de elsősorban mint a közigazgatási bizottság tagja, nem hagyhatom szó nélkül azt az ügyet, mely a „Hajduföld"-ben megjelent. A cikket bizonyára mindenki olvasta. Arról van benne szó, hogy Hajduszoboszló polgármestere ötven holdas tanyát, birtokokat kapott az O. F. B. itélete által.

Közbeszólás: Pénzért kapta!

Dr. Gaál Mihály: Mikor tudjuk, hogy Szoboszlón mennyi a kielégitetlen igény és mennyien lettek elutasitva, nagyon különösnek tetszik ez a dolog. Hajduböszörményben például földet kaptak a vitézek, a vitézségi érmesek is. Ugy tudom Szoboszlón nem jutotak földhöz a vitézek. Az ötven holdas tanyásbirtokot dr. Erdőss Kálmán polgármester kapta, mert állitólag más jelentkező nem volt. Ami a legnyomósabb indok arra, hogy ő nem kaphatott volna földet, egyszerüen azért, hogy nem hivatásos gazda, holott ezt a novella előirja. Sajnos, én nekem az az érzésem, hogy ebből a dologból országos felzudulás lesz és el vagyok készülve arra, hogy valaki a képviselőházban is szóba hozza ezt. Ilyen körülmények között kérdem az alispán urat, bejelentette-e dr. Erdőss Kálmán azt a szándékát, hogy ötven holdas birtokot igényelt. Lehet-e, szabad-e az, hogy városi hivatalnokok felettes hatóságuknak nem jelentenek be ilyen dolgokat?

Pákozdy Sándor alispán: Nekem sem az ügy előzményeiről, sem okairól nem volt semmiféle tudomásom. Én az egyik debreceni lapból értesültem az itéletről, de a dolog nem is tartozik hozzám. Igy nem is volt arról semmiféle előzetes tudomásom.

Gaál Mihály: Szóval neki nincs hivatalfőnöke!

Piacsek András gazdasági felügyelő kijelenti, hogy tudomása szerint Szoboszlón minden földbirtokpolitikai igény kielégitést nyert. A meghirdetés idejéig a birtokra nem volt több jelentkező.

Gaál Mihály: Hogy lehetett az meghirdetve? (Zaj.)

Piacsek András: Azért nem jelentkeztek, mert ha valaki tanyásbirtokot igényel, akkor a vételár felét már a jelentkezéskor előre le kell fizetni. Kijelenti egyébként, hogy a javaslattételre a gazdasági felügyelőség nem volt meghiva.

Czeglédy Mihály: Elég hiba!

Gaál Mihály: Használja tehát egészséggel!

Czeglédy Mihály: Hivatásos gazdának kell lenni, aki megkapja a földet.

Benkő Géza főügyész: Még ugyis az O. F. B. elnöki tanácsa elé kerül az ügy, mert megfelebbezték az itéletet.

Hadházy Zsigmond dr. főispán: A közigazgatási bizottságnak ez ügyben határozathozatalra nem ad módot a törvény. Az egyéni véleménye mindenkinek meg lehet. Tudomásom szerint a szoboszlói földigénylők kielégitést nyertek.

Cseke Sándor: Ugy ahogy!

Hadházy Zsigmond dr. főispán: Én azt hiszem, hogy miután az esettel már a sajtó is foglalkozik, a nagy nyilvánosság előtt teljes mértékben és megnyugvásra el fog intéződni ez az ügy. Nyugodjunk meg abban, hogy az itélet még elnöki tanács elé kerül és a hivatalos fórumok is el fogják azt intézni.

Gaál Mihály: Annak a véleményének ad kifejezést, hogy dr. Erdőss mégis csak megkérdezhette volna az alispánt, hogy mit csináljon. Oda kellett volna menni és azt kellett volna mondania: helyes lesz, illendő lesz-e igényelni ezt a földet s ha miatta netalán meggyanusitanának, mit tegyek? Ezt azonban, mint az alispán válaszából is kitünik, nem tette meg.

Ezzel be is fejeződött a vita, de miután mód nem volt rá, a közigazgatási bizottság nem foglalt állást az ügyben.

A Tiszántul legelterjedtebb, gyors és jó munkáiról legelismertebb **kelmefestő, vegytisztitó, és gőzmosó,** valamint plisszérozó és gouvlérozó intézet a

Palotayé. Telep: Honvéd-utca 9/j. Telefon: 10—80. Üzlet: Kálvin-tér 5., Batthyányi-utca 26., Hunyadi-utca 15.

Henne és Etna folytonégő **kályhák** csakis a

Bészler és Dávid

vaskereskedésében kaphatók, a Kossuth-szobor mellett.

domboritotta, mely mély intelligenciáju müvészetének s ragyogó énekkulturájának kifejezéseiben uj és csodásan zengő életre talál.

A hangverseny keretében igen előnyösen mutatkozott be *Rozgonyi* hegedümüvésznő, aki Schubert Ave Mariájának s Nocturne-jének interpretálásával kitünő tónusérzékéről s fejlett játék-technikájáról tett tanubizonyságot. Megérdemelt és őszinte sikert aratott a Rozgonyi—Bartók Szerémy—Ulbrich női vonósnégyes is, melynek tagjai elsőrendü müvészjátékosok, de kamarazenei fegyelmezettségük az egységes stilus-adás tekintetében még sok finomitásra szorul. A D-moll quartett andantetételét kifogástalanul adták elő.

A zongorakiséretet dr. *Herz* Ottó, Dienzl Oszkár hagyományainak méltó örököse látta el stilusos aláfestéssel. A hangverseny éjszaka fél tizenkettőkor fejeződött be s a hosszura nyujtott előadás — minden szépsége ellenére is — kifárasztotta a publikumot. *(ln.)*

*

A Zenekedvelők Köre egyrészt a mult eredményei alapján, másrészt a klassikus zenének főképen az ifjuság részére hozzáférhetőbbé tétele végett ismét megkezdte az olcsó, népszerü hangversenyeket, melyek közül az idei szezon első müsorát Schubertnek szentelte. A délelőtt 11 órakor a Bika hangversenytermében tartott előadást zsufolt ház hallgatta végig.

A megnyitó- és Schubert-emlékbeszédet dr. Lukáts József, a piarista főgimnázium kiváló, muzsikus-igazgatója tartotta, aki tartalmas és magasszárnyalásu beszéd keretében egy ritka, eredeti, Schubert haláláról szóló gyászjelentéssel a kezében méltatta a nagy mester életét, szenvedését és érdemét, majd meggyőző erővel bizonyitotta, hogy nem szabad egy családból sem hiányozni a hangszernek; minden ifjunak kell valami komoly hangszer tanulásával foglalkozni. Majd dr. Tüdős Kálmánt, az elhunyt kiváló zeneesztetikus főorvost meleg szavakkal parentálta el.

Utána E. Rozgonyi Ágnes hegedümüvész lépett a pódiumra, aki Schubert Ave Máriáját ritkán hallható meleg tónussal, igazi elmélyülő müvészettel, nemes, intelligens interpretálásban játszotta. Csupa érzés, sziv, fenséges, fölényes, áhitatos nyugalom volt tiszta játéka. Szinei jól akalmazottak, átgondoltak, finomak. Ugy ezzel, mint a Bölcsődallal, melynek feciselettőit bravuros technikával oldotta meg, olyan sikert aratott, hogy meg kellett ismételnie. Nem tudjuk, ki kisérte zongorán, de müvészi játéka nagyban hozzájárult a sikerhez.

Azután Hoor-Tempis Erzsébet, a debreceniek kedvenc hangversenyénekesnője, a zeneiskola kiváló, müvész tanára lépett a pódiumra, aki a tőle megszokott intelligens felfogásban, tisztáncsengő sopránján, szivből, melegen, sok érzéssel, a szinek egész skálájával énekelt néhány Schubert-dalt. Különösen a Der Neugieri-jával aratott nagy sikert, melyben a fortissimóktól a lehelletszerü pianissimókig minden finomságot s minden müvészetét belevitte. Ráadásul a Nochtigallt énekelte. Szabó Emil, aki őt zongorán nagyszerü alkalmazkodással és hozzáértéssel kisérte, az ének után egy rövid, de tartalmas felolvasást tartott a kamarazenéről.

Utolsó szám volt a Rozgonyi női vonósnégyes első debreceni bemutatkozása, amelyen Schubert négytételes d-moll vonósnégyesét játszották. (Rozgonyi—Bartók—Szerémy—Ulbrich.) Az együttes lelke s főerőssége Rozgonyi, aki partnereivel együtt mindent elkövetett, hogy a nagyszerü müvet teljes értékében hozza a közönség elé. S hogy ez nem mindenben sikerült, csak annak tulajdonitjuk, hogy a vonósnégyes fiatal kora miatt még nem érett, nem forrt össze. Az egyéni értékek még nem tudtak maguknak a kereteken belül utat törni, pedig különösen Szerémynél, aki nagyszerüen alkalmazta violájának minden speciális értékét s a neki juttatott melódiavonalat, látjuk, hogy azok megvannak, csak idő kell a kibontakozáshoz. Ezért nehéz a kamarazenében résztvenni. Különösen az Andantét játszották szépen. Látszott rajta, hogy jól kidolgozott, gondos munka eredménye. Benne éreztük Schubert lelkét, romantikus világát. *(f. i.)*

MATTONI

GIESSHÜBLI

SAVANYUVIZ MINDEN ÉTKEZÉSHEZ!

FŐLERAKAT:

KONTSEK GÉZA K. R. T.

FŐISKOLA

Dr Dreguss Miklós tanársegéd a SzEFHE uj elnöke. A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének debreceni csoportja vasárnap délelőtt tartotta elnökválasztó közgyülését a Ker. Liga székházában. A megjelent székely diákok dr Péter Ferenc korelnök vezetésével megejtették a választást, melynek eredmnéyeképen egyhangu lelkesedéssel az uj SzEFHE-elnök dr Dreguss Miklós egyetemi tanársegéd lett, aki egyike az egyetemi ifjuság leglelkesebb és tántorithatatlan magyarságu vezéreinek. A tisztikar és a választmány kisebb változásoktól eltekintve, a régi maradt.

Hirdessen a Hajdufőldben

A vármegyei tisztifőorvos hivatalos jelentése a bodai rettenetes nyomorról és pusztulásról

Boda lakosai közül százkettő golyvás -- Hetekig nincs kenyér és hus a bodaiak asztalán -- Rögtöni segitségre, a betegek azonnali kezelésére van szükség

(A Hajdufőld tudósitójától.) Annak idején egyedül a *Hajdufőld* foglalkozott azokkal az állapotokkal, melyek a zeleméri puszta közelében, a *Boda* hegyközségben uralkodnak, ahol négyszáz szerencsétlen magyar lélek vivja élet-halálharcát éhséggel, nyomorral és betegséggel. A cikk adatai nagy feltünést keltettek s a bodai állapotokkal október 7-iki, vasárnapi számában foglalkozott a magyar közönség legelőkelőbb és legnagyobb napilapja, a *„Magyarság"* is.

Nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy a bodai szerencsétlen lakosság érdekében megtörténtek az első hivatalos lépések is. Dr. *Görgey* Márton, Hajdu vármegye kiváló és érdemes tisztifőorvosa, aki nagy tudásával, ügyszeretetével mindenkor a leglelkesebben szolgálta a magyar faj védelmének, megerősitésének szent ügyét, kiszállott a Bodára, ahol hivatalos vizsgáltatot tartott és erről terjedelmes jelentésben számolt be Hajdu vármegye közigazgatási bizottságának. A jelentés, mely rendkivül alapos és gondos munka eredménye, nemcsakhogy száz százalékban megerősiti a *Hajdufőld* által közölt tényeket, de olyan ujabb adatokat is tartalmaz, melyek *még inkább megvilágitják az ottani hallatlan nyomort s még a miénknél is sötétebb képet festenek a bodai állapotokról.*

Rettenetes lakás viszonyok

Dr. *Görgey* Márton főorvos a vármegye közigazgatási bizottságában általános figyelem, sőt mondhatjuk, osztatlan megdöbbenés mellett olvasta fel jelentését a bodai állapotokról. A tiszti főorvos jelentésében ekként számolt be tapasztalatairól:

A Boda hegyközségben, a szőlőskert 286 hold területén 89 család lakik 349 lélekszámmal. A bodai lakosok helyzete — mondja a jelentés, — egészségügyi szempontból a legsulyosabb kifogás alá esik. Összeszámlaltam 32 lakást, ahol a lakás kicsinysége és a bentlakók száma között nagy aránytalanság van. *Szalóki Imre például két méter széles, három méter hosszu és két méter magas lakásban lakik kilencedmagával. Abuczki János és Fige József 30 köbméteres lakásban lakik tizedmagával.* Hol vannak ezek a lakások a mezőgazdasági cselédek számára megkövetelt lakásoktól, ahol minden bentlakóra fejenként 10 köbméter területet irunk elő? De ugyanigy vannak a többi lakások is, csak a tulajdonosok nevét nem akarom felsorolni.

„Hetekig nincs kenyér, hus és zsir"

Kitért ezután a jelentés a bodai viszonyok többi részére. Megállapitja, hogy az ottani lakosok olcsón vették meg kis földjeiket a szőlőbirtokosoktól, akiknek nem volt kifizető a szőlőtermelés. Ezek a szegény emberek abban a reményben vásároltak földet a Bodán, hogy ott szálas takarmányt, esetleg gabonát is termelhetnek. Ez a reményük nem vált be mert *a hegyközség szabályrendelete ezt nem engedi meg és csak kapásnövényeket szabad a Bodán termelni.*

Kutattam a bodaiak élelmezési viszonyait is — folytatja Görgey főorvos, — és szintén nem megnyugtató adatokat találtam. Most még a legtöbb házban lehet egy pár véka krumplit, 1—2 zsák gabonát látni. Van néhány udvaron süldő is. Az öregebb emberektől azonban azt a felvilágositást kaptam, hogy egyik évben ölnek malacot, legjobb esetben süldőt, a másikban már nem. Ha elfogy a disznózsir, boltban vesznek, de többnyire hitelben. *A legtöbb esetben megtörténik, hogy hetekig nincs kenyér a házaknál, hus zsir még kevésbbé s ilyenkor az iskolás gyermekek jobbmódu társaiktól kérik el a kenyeret.* Igy azután érthető, hogy az iskolás gyermekek nagyrésze feltünően vérszegény, gyengénfejlett.

A hegyközségben összesen 19 közkut van, azonban egyiken sincs megfelelő vizfelhuzó szerkezet s vedér. Ezért a vedret nagy távolságból viszik a kuthoz s magam is láttam, amint a vizfelhuzó kötelet a földön hurzták maguk után a kutra menők. Az is megtörténik, hogy *az elhullott jószágok boncolásánál bevérezett kötelet bocsátják le a vizbe.*

Százkét golyvás van a Bodán

Részletesen foglalkozik ezután a jelentés a bodai golyvajárvánnyal, amely egyenesen *elképesztő méretü.* Megállapitotta a főorvos, hogy a Bodán 90 tankötelés gyermek van, ezenkivül 25 ismétlőiskolás és 72 levente. (A szellemi visszamaradottságra jellemző az ismétlőiskolások igen nagy százaléka.) Ha a Bodához közel fekvő tanyákat és kisebb szőlőskerteket is számitásba vesszük, ugy meg lehet állapitani, hogy ezen a részen összesen 122 család él 532 lélekszámmal.

Megállapitotta a vizsgálat, hogy *96 iskolás gyermek közül 74 golyvás.* Vagyis az összes gyermekeknek 82 százaléka. Ezenkivül golyvásnak találtatott még 28 egyén, vagyis a főorvos összesen *102 golyvást talált a Bodán.* Lehet azonban, hogy a golyvások száma ennél is nagyobb, mert a vizsgálat idejében sokan munkában voltak, nem tartózkodtak otthon. *A bodaiak 24.6 százaléka golyvás beteg, ami rendkivül nagy arányszám, mert az országos átlag csak 2.38 százalék.*

Borzalmas pusztulás a gyermekek közt

A jelentésből kitetszőleg a főorvos megmérte a gyermekek nyakának kerületét és megállaptotta, hogy a legtöbbnél 29—30 centiméter a nyakbőség, de akad több olyan is, akinek a nyaka kerülete 40 centiméter. Vagyis *közel akkora a nyak, mint a fej.* Összehasonlitásul megemliti a főorvos, hogy egy normális. jólfejlett gyermek nyaka 25 centiméter. A felnőtt emberé 38—40 centiméter. — Kiderült a vizsgálat folyamán, hogy szórványos golyva-esetek már a multban is fordultak elő, azonban nagyobb járvány csak egy év óta tapasztalható.

A golyva nemcsak kozmetikai szépséghiba, hanem sulyos betegség, mely *legtöbb esetben testi és szellemi visszamaradottsággal, hülyeséggel és siketnémasággal jár.*

A golyvásnak talált 74 bodai gyermek között csak 10 van szellemileg érintetlen. A fejlődésben visszamaradt 18. Ezek között három teljesen hülye. Kisebb mértékben nehéz felfogásu 44, nehéz felfogásu 17. A felnőttek között is többen vannak, akik fejlődésben visszamaradtak.

Ezeket a szörnyü számokat általános megdöbbenéssel és elképedéssel hallgatta a közigazgatási bizottság s most a statisztika cáfolhatatlan számaiból tárult elébe az a tény, melyet a *Hajdufőld* megirt, hogy a *Bodán visszamaradt, nyomorban, éhezésben teljesen degenerálódott az országot hóditó és megtartó magyar fajta.*

Rendkivül érdekes a főorvos jelentésének ama része, amelyben a golyva-járvány okaira mutat rá. Megállapitja, hogy vannak, akik a vizben és vannak, akik a táplálkozásban keresik a golyva okait. Bizonyos, hogy *a betegség ismeretlen eredetü anyag csere-zavaroktól származik* s ellenszere a jódnak alkalmas formában a szervezetbe történő bevitele. Ha a vizből hiányzik a kellő jódtartalom, az még magában nem okoz golyvajárványt, mert a szervezet a táplálkozásban pótolhatja a hiányzó jódot. Jódtartalmu ételek például a kenyér, vaj, disznóhus, disznózsir. A bodai lakosok ezek hiányában sehogysem tudják fedezni a szervezet jód-szükségletét. *Szükséges tehát, hogy a betegek kezelését haladéktalanul megkezdjék* és a népjóléti miniszter egyik rendeletének előirása szerint *minden iskolás gyermek részére hetenként 1 miligram jódkálit adagoljanak.*

A főorvos javaslatai

Ecélból szükségesnek tartja, hogy Hajduböszörmény városa egyik hatósági orvosát kézi gyógytárral felszerelve rendelje ki a Bodára, ugyhogy az oda legalább hetenként háromszor szálljon ki s a golyvásokon kivül a többi betegeket is gyógyitsa. Elodazhatatlan, — mondja a főorvos, — hogy Hajduböszörmény városa *megszervezze a harmadik orvosi állást is,* amely megvolt és amelyet a városi törvény rendelkezései után szüntettek meg. Ha eddig szükség volt erre az orvosi állásra, még nagyobb szükség van most, mert *a két böszörményi hatósági orvos tul van terhelve.*

Feltétlenül szükséges a bábai állás rendszeresitése a Bodán. Megesett, hogy a vajudó feleségnek maga a férj segédkezett, mert a Bodán nincs bába. A városnak kötelessége, — folytatja a jelentés, — a Bodán állandó orvosi rendelőről, szülésznői lakásról gondoskodni, amit a főorvos ugy szeretne megoldani, hogy a város egy háromszobás épületet létesitsene az orvosi rendelő, várakozó és a szülésznő részére. Szükséges továbbá, hogy a hét közkut vizét megvizsgálják és megállapitsák, hogy azoknak megvan-e a megfelelő jódtartalma.

Segiteni kell -- mondja a főispán

A jelentés és a határozati javaslat felolvasása után dr. *Gaál* Mihály szólalt fel, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy minél sürgősebben intézkedni kell a golyvajárvány elfojtására.

Demjén Ferenc arra mutatott rá, hogy itt minden perc drága. Ha a közigazgatási hatóságok nem tennék

Pénzt

folyósittatunk **földbirtokokra**, (váltó nélkül) **teljes 100%-os kifizetéssel, 35 évi időtartamra** 3 kataszteri holdtól kezdve, holdanként 600 pengőig, évi 7½ %-os kamat alapon, az iratok vételétől számitott **8 napon belül**; (II. helyre is.) — **Házakra** pénzintézetünk 9% évi kamattal folyósit 1 – 10 évig terjedő kölcsönöket, az ingatlanérték 50%-ig. **Váltókat** leszámitolunk, **váltóhitelcket** nyujtunk.

KERNÁCS és TÁRSAI

bankbizományosok

Budapest VI, Teréz-körut 43/B.

(Válaszbélyeg beküldését kérjük.)

A jourja

nem sikerülhet, ha a tea, rum teasütemény, vaj, felvágottak és mindenféle csemege nem

Pálffy **füszer és csemege üzletéből való.**

KOSSUTH-UTCA 7. SZÁM.
TELEFON: 16-94.

Tüzelőanyag

kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabban beszerezhető a

Tüzelő és Épületfakereskedelmi Rt.-nál.

Debrecen, Sas-utca 4.

(Kossuth-utca sarok. Kölcsönös Segélyző palota.)

meg azonnal a közigazgatási bizottság által javasolt intézkedéseket, — azonnal jelentést kell tenni a népjóléti miniszternek.

Czeglédy Mihály: Ugy van! Közegészségügyi kérdésekben nincs autonomia.

Pákozdy Sándor alispán: Meg vagyok győződve róla, hogy Somossy Béla dr., Hajdúböszörmény város érdemes polgármestere, aki mindenkor a legnagyobb ügyszeretettel, lelkesedéssel és szociális megértéssel foglalkozik a dolgokkal, nem fog elzárkózni a kivánságok teljesitése elől s ez az indolencia a hajdúböszörményi képviselőtestületről sem volna feltételezhető.

Ujvárossy Lajos kormányfőtanácsos: *Itt rögtöni segitségre van szükség.*

Hadházy Zsigmond dr. főispán: Bevallom, hogy én reám rendkivül mély benyomást gyakorolt a főorvos alapos és kitünő jelentése s azt hiszem, hogy senki nincs közöttünk, aki a legmélyebb részvétet ne érezné a bodai szerencsétlenek sorsa iránt. Remélem, hogy Hajdúböszörmény város képviselőtestülete is tudomásul veszi a javaslatba hozott intézkedéseket. Szükségesnek tartom azonban, hogy a főorvos jelentése a képviselőtestületben, a határozatok meghozatala előtt *teljes terjedelmében, szóról-szóra felolvassák, mert ez egész bizonyosan azt a benyomást fogja kelteni ott, hogy ezeken a szerencsétleneken okvetlenül segiteni kell.*

A közigazgatási bizottság ezután *teljes egészében elfogadta a főorvos javaslatait,* s lelkesen ünnepelte dr. *Görgey* Márton főorvost, akinek érdemes munkájáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott mindenki.

•

A magunk részéről nagy megnyugvással vesszük a főorvos jelentését és intézkedéseit, mert voltak olyanok, akik a bodai állapotokkal foglalkozó cikkünk miatt zavart akartak kelteni Hajdúböszörményben. *A cikk megirásánál minket csak a magyar fajta sorsa fölötti nagy keserüség és a tiszta, most már hivatalosan is bebizonyitott igazság vezetett,* de a cikk nem irányult senki ellen. A bodai állapotokért nem felelős senki és mi tudjuk legjobban, — hogy Hajdúböszörmény város vezetősége erejéhez képest mindenkor foglalkozott az ottani dolgokkal s tudjuk azt is, hogy *Somossy* Béla dr. a bodaiakért ezután is azzal a mindenkor tapasztalt ügybuzgósággal, szociális érzékkel és a magyar fajta iránti nagy szeretetével száll sikra, amelynek ismeretében mi mindig a magyar vidék legkiválóbb polgármesterének ismertük és becsültük őt.

Hogy akart 4000 pengőt nyerni egy tüdővészes keresztyén leányon Weisz, a bőrkereskedő

A hajdúböszörményi csendőrség széleskörü nyomozást inditott a különös ügyben

(A Hajduföld tudósitójától.) Nem mindennapi ügyben nyomozott a napokban a hajdúböszörményi csendőrség, az Universál biztositó följelentésére.

Ugyanis ez év elején Weisz Jenő hajdúböszörményi lakos, bőkereskedő, agyafurt tervet eszelt ki, melylyel a legkönnyebben juthatott volna tetemes összegü nyereséghez. Ismert egy keresztyén varróleányt, Marjai Margitot, kiről tulta, hogy tuberkulózisban szenved már régebb idő óta és nem sokáig birja szervezete az előre haladott tüdővészt. Ezért hosszas unszolás után rávette, hogy biztositsa magát egy intézetnél, ő pedig fizeti havonként helyette a bizositási összeget. Ugy állapodtak meg, hogy ha a leány husz éven belül nem hal meg, akkor a biztositási összeget, 4000 pengőt, a husz év leteltével mind megkapja, ha pedig hamarább halna meg, akkor a leány szülei kapnak 400 pengőt. A leány elbeszélte édesanyjának a kecsegtető ajánlatot, mivel nem is gondolta, hogy az üzlet tulajdonképen az ő bőrére megy. Marjainé pedig ugy gondolkozott, hogyha a lánya előbb hal meg, jó lesz a négyszáz pengő temetési költségre; arról azonban nem volt tudomása, hogy ugyanekkor a spekuláns zsidó

tizszer annyi összeget vág zsebre,

ami a tulajdonképeni szándéka volt. Biztos volt a halál közeli bekövetkeztében, de a lányt figyelmeztette, hogy a biztositást kötővel ne közölje, hogy beteg, t. i. valami módon bizonyitvány nélkül kötötték meg az életbiztositást. Pár hónappal a kötés után a leány tényleg meghalt. Weisz Jenő pedig buzgón jelentkezett a négyezer pengőért, mint aki rendesen fizette havonként a biztositási dijat. Azonban az Univerzál cég gyanusnak találta a helyzetet s egyelőre megtagadta a biztositott összeg kifizetését, egyben leküldötte egy emberét, hogy tudakozódjon az elhunyt szüleinél az ügylet előzményéről. Ilyenformán csakhamar fény derült arra, hogy miként spekulált Weisz, a keresztyén leány bőrére s azt becsapva, hogyan vezette félre a biztositó társaságot is, melynek feljelentésére megindult a nyomozás az ügyészség pedig később vonja felelősségre Weiszot csalás miatt.

Tragikus halál a tengeriföldön

(A Hajduföld tudósitójától.) Sillye Gábor hajdúböszörményi Sirály-utca 804. h. sz. alatti 42 éves nőtlen embert vasárnap reggel 7 óra tájban halva találták a Dorogi-utféli Telekföldön lévő tengeriföld szélében az arra járó-kelők. A csendőrséget értesitették az esetről s rögtön kiszállott a vizsgálóbizottság a helyszinre. Megállapitást nyert, hogy Sillye Gábor minte gy 24 órán keresztül feküdt már a tengeriföld szélében halva. Tengericsutka vágás közben érte utól szivbaja, arccal a földre esett ugy, hogy szája a puha földbe nyomódott s nem kapva levegőt, megfulladt. A közelben nem járt senki, igy nem vették észre hamar a halálesetet, csak másnap reggel. Holttestét vasárnap délben szállitották haza. Az ügyészség megadta a temetésre az engedélyt.

Törlesztéses és bekebelezett
kölcsönöket
legolcsóbban folyósit a
Debreceni Bankház Miklós-u. 7.

Ramminger hölgyfodrász
Szent Anna-utca 10. Városi bérház.
Telefon 15-37. Tartós villanyondolálás

Kundth Ernő dr-t magántanárrá habilitálta a debreceni egyetem

(A Hajduföld tudósitójától.) Tegnap délelőtt 12 órakor tartotta meg Kundth Ernő dr, a budapesti egyetem közgazdasági tudomány karának angolnyelvü rendes előadója, egyetemi magántanári próbaelőadását, „Bulwer első regényei és hatásuk a magyar irodalomra" cimmel a bölcsészeti kar III. sz. tantermében.

A magántanári próbaelőadáson megjelent Milleker Rezső dr prodékán, valamint a tanári kar számos tagja.

Dr Kundth Ernő előadása kezdetén beszélt a britt irodalom óriási fejlődéséről a XVIII-ik században és arról a nagyfontosságu társadalmi átalakitó hatásról, amely az irók munkájának nyomán fakadt. Az irók ugyanis a nép pártjára állva nyiltan kikeltek a nép sorsának jobbraforditása érdekében s rámutattak az angol asszonyok, gyermekek nyomorára, kik egész nap szeneskocsikat huztak a bányák mélyén. Ennek nyomán indult virágzásnak az angol irodalom.

A kiváló szakképzettségü tanár, ekkor angol nyelven folytatta előadását Bulwer életéről. Majd ismét magyarul, rámutatott a hatásra, melyet Bulwer regényei gyakoroltak, az akkor fejlődni kezdő magyar irodalomra.

Legnagyobb hatását Petricsevics Horváth Lázár „Az elbujdosott" c. regényén érezzük, ki ugyanabban az évben bocsátotta nyilvánosság elé könyvét, mikor Jósika Miklós báró „Abafiát".

— Tulajdonképpen innen számithatjuk a magyar regényirodalom megszületését. Mert regényirodalmunk megindulása attól függött ebben a korban, hogy mikor fordul a közérdeklődés az angol irodalom felé.

— Bulwer regényei elterjedésének egyik nyomát éppen Debrecenben találjuk meg, mert egy angol feljegyzése szerint, 1844-ben legelőbb a Hortobágyon egy nő kezében látott Bulwer regényt.

A mindenben magasszinvonalon álló előadás után a tanári kar Milleker Rezső dr prodékánnal élén tanácskozásra vonult vissza. Ezalatt érdeklődött munkatársunk Kundth Ernő dr-tól előbbi munkássága felől. Mire elmondta, hogy már több eziránvu könyve jelent meg Pesten; az angol regény mesteréről, Lenan és a természet, Hebbel Frigyes cimen stb.

A több országot és világrészt bejárt tudóst, rövid tanácskozás után, a tanári kar magántanárrá habilitálta és a tanári kar tagjai szerencsekivánataikat fejezték ki Kundth drnak. A bölcsészkar vezetősége a nosztrifikálásról rövidesen jelentést tesz miniszternek megerősités céljából.

Dr Kundth Ernő magántanári habilitálásával értékes tudóst nyert ismét a debreceni egyetem.

Hálók! Ebédlők! Uriszobák!
hajlitott székek s egyéb butorok legolcsóbban
Debreceni Faipar Rt. városi üziete Király-utca 4.
Telefon 3—41.
Kedvező fizetési feltételek. Megbizható minőség.

HIREK

1928 október 9 (Kedd)

Prot.: Dénes. Kath.: Dénes.

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1-től nyitva délelő t 10—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10—12 óráig.

A gyógyszertárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Megváltó Piac-u. 18., Arany Egysz. Kossuth-u. 8., Muraközy Hunyadi-u. 5., Magyar Korona Péterfia-u. 10., Nádor Szt.-Anna-u. 66., Csokonay Mester-u. 43., Arany János Csapó-u. 66

Meteorológia: Jóslás: Továbbra is tulnyomóan derült, enyhe idő várható, talajmenti ködökkel.

— **Eltemették Vigh István leventeoktatót.** A tragikus körülmények között elhunyt Vigh István leventeoktató temetése vasárnap délután 3 órakor folyt le a Baross-utca 8. számu gyászháztól Debrecen magyar közönségének általános részvéte mellett. A végtisztességen képviseltette magát a hajduvármegyei testnevelési felügyelőség, Debrecen város testnevelési vezetősége, a leventeoktatói kar s több leventeszakasz. Az egyházi szertartás s az Iparos Dalegylet gyászéneke után megindult a temetési menet. A levente-diszszakaszt Bartha József oktató vezette. Debrecen egyetlen leventezászlóját a gyászkocsi után vitték és zászló alatt vonult fel a postás altisztek egyesülete is. A temetőben Mezey Béla ref. lelkész mondott imát, majd G. Suta Gyula igazgató tartott gyászbeszédet. Az elhunyt leventeoktató iránti őszinte részvétet mi sem bizonyitja jobban, mint az a félszáz koszoru és virágcsokor, melyel a sirt az egyesületek, testületek és jóbarátok serege elboritotta.

— **Az evangélikus énekkar szervezése.** Az evangélikus énekkar szervezése megkezdődött. A szervezés munkáját és az énekkar vezetését Szabó Emil zeneiskolai tanár végzi. Az evangélikus egyház tagjai az énekkarba való belépés végett a lelkészi hivatalban (Miklós-utca 3. sz.) naponta d. e. 11—12 óráig jelentkezhetnek.

— **Megkezdték a Piac-utca burkolatozását.** Mint a Hajduföld vasárnapi szám már megirta, a Piac--utca még ki nem aszfaltozott részén hétfőn reggel megkezdődtek a burkolatozási munkálatok. Az uttestről kikerülő kőkockákat azokra az utvonalakra szállitják, melyeket ezekből fognak kikövezni. Ezek az utcák: a Bem Józsefi-, Kut-, Szepességi-utca, továbbá a Poroszlai- és Sámsoni-utak egyes szakaszai.

Dr Kelemen Béla rendőrfőtanácsos lett a debreceni unitárius leányegyház gondnoka

(A Hajduföld tudósitójától.) A debreceni unitárius leányegyház lélekemelő keretek között tartotta meg vasárrnap délelőtt rendes évi közgyülését. A közgyülést istentisztelet és urvacsoraosztás előzte meg, melyet dr Csiky Gábor missziós lelkész szolgáltatott.

A közgyülésen egyhangu lelkesedéssel megválasztották a leányegyház uj tisztikarát, melynek mandátuma három esztendőre szól. A tisztikar tagjai a következők lettek:

Tb. gondnok: Székely János. Gondnok: Kelemen Béla. Jogtanácsos: dr Imrei Dénes. Jegyző: Somlyay Kálmán. Pénztáros: Derzsy Kálmán. Presbiterek: Átyim István, Egyed János, Fekete Gyula, Mikó István, Nemes Dénes, Oborzil Gyula, Patakfalvi Károly, Péterffy Lajos, dr Veress Lajos.

Az egyházközség gondnoki állására dr Kelemen Béla államrendőrségi főtanácsost sikerült megnyerni, aki páratlan buzgalmával és hitszeretetével nagyban hozzájárult, hogy a debreceni unitáriusok felépitették a Hatvan-utcai imaházukat. A közgyülés után a leányegyház tagjai megalakitották a Debreceni Dávid Ferenc Egyletet, mely hitéleti, kulturális és jótékonysági téren fog nagyarányu munkásságot kifejteni.

A Dávid Ferenc Egylet tisztikara a következőleg alakult meg. Elnök lett: Székely János. Alelnökök: dr Fráter Pál volt országgyülési képviselő neje, dr Mikó Gyula egyetemi magántanár, dr kövendi Veress Lajos kir. ügyész és Egyed János szolgabiró. Titkár: Mikó István, könyvtáros: Derzsy Kálmán, ellenőr: Patakfalvi Károly. Mint a Hajduföld értesül, a Dávid Ferenc Egylet rövidesen a nyilvánosság elé lép egy magasszinvonalu vallásos estély rendezésével.

Életszükséglet a vidéki városoknak, hogy önmaguk akaratával és erejével fejlődjenek

Tóth Béla dr szegedi főjegyző érdekes nyilatkozata a Hajduföld munkatársának

(A Hajduföld tudósitójától.) A vidéki magyar sajtóban a *„Hajduföld"* volt a legelső lap, amely kezdettől fogva azt az álláspontot képviselte, hogy a vidéki magyar városoknak fel kell szabaditani magukat Budapest szellemi és kulturális diktatúrája alól. *A magyar vidéknek meg kell kezdeni a maga önálló életét és a maga utján haladva meg kell teremteni azt az egységes szellemi és kulturális decentralizációt, amely nélkül illuzió marad a szó nemes értelmében vett magyar kulturfölény.*

A vidéki városok kulturális kongresszusának debreceni ülésezése első jelentős lépés ezen az uton s hogy a *„Hajduföld"* álláspontjának igazságát másutt is érzik, élénken bizonyitja *Tóth* Béla dr. szegedi főjegyzőnek a *Hajduföld* számára adott alábbi rendkivül érdekes és értékes nyilatkozata:

— Ezekről a kérdésekről — mondotta *Tóth* főjegyző, — szó lesz a mai értekezleten is. Ez az egész kulturális kongresszus nem más, mint egy hatalmas programm kezdete, megalapozása. Mi azt mondjuk: *„Budapest, ha elhagysz bennünket, maradunk magunknak."*

Életszükséglete a vidéki városoknak, hogy önmaguk akaratával és erejével fejlődjenek,

mert nagyon el vannak hagyatva. Az egyetemi városok még szerencsésebb helyzetben vannak, mert az egyetem elhelyezése óta Szegeden is hatalmas kulturélet indult meg. A Budapesttől való elszakadásra irányuló debreceni programmnak mi szegediek csak örülni tudunk, mert ez egy olyan lépés, melyet mindenki régen várt s amelyre szükség van.

Ezen a téren Szeged is tett egy komoly lépést. Szinháza házikezelésbevételével már sok tekintetben függetlenitette magát Budapest szini kulturájától. Mi házikezelésbe vettük a szinházunkat, nemcsak azért, mert torkig voltunk a nem házi kezeléssel, hanem mert

kulturmissziót véltünk ezáltal teljesiteni.

Szeged óriási áldozatokat hoz a szinházáért, de *fővárosi nivóra emelte azt.* Etekintetben, mint azt a kultuszminiszter is mondotta, Szegedtől példát vehetnek a vidéki városok. A szinháztól elszoktatott közönséget visszahozta a házikezelés és a tökéletes müvészet. Most zsufolt házak előtt folynak az előadások, nem ritka a napi 1700—1600 pengős bevétel. Ezenfelül a város évente 160.000 pengőt állit be költségvetésébe a szinház támogatására.

Ismétlem, hogy

a debreceni kongresszustól nagyon sokat várnak a vidéki városok.

Remeljük, hogy olyan kulturélet indul meg a vidéki városokban, amelyik felveheti a versenyt a fővárosival. S erre szükség is van, mert minél szegényebbek vagyunk, annál inkább kell felfelé törekednünk. Mert ez és csak ez a magyar jövendő utja.

— **Rádió-müsor.** Október 9. Kedd. Budapest. Délelőtt 11.45: Hirek, közgazdaság. — Utána: Gramofonhangverseny. 3: Hirek, közgazdaság, élelmiszerárak. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 5: Természettudományi előadás. Soós Lajos dr.: A tenger virágai. 5.30: Zenekari hangverseny az Ostende-kávéházból. Vezényel: Ábrányi Emil karnagy. 6.35: Spur Endre dr. előadása: A jövő zenéje. 7: Simon Blanka: A polgári lakás diszitése. 7,30: A m. kir. Operaház Othello előadása. A második felvonás után körülbelül 9.25: Pontos időjelzés, hirek, ügetőversenyeredmények. Az Operaház előadása után 9.30: Időjárásjelentés. Utána a Hungária nagyszállóból Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Külföld. Bécs (517,2 és 577) délelőtt 11 és délután 4.15: Hangverseny, 5.30: Zeneóra az ifjuság részére, 8.05: Schumann—Brahms-dalest Josephine Stransky közremüködésével 9.15: Szemelvények német népdalokból. Utána jazz-band. Berlin (483.9) délután 4.30: Kamarazene, 5: Szórakoztató zene, 9: A jelenkor zenéje. Hegedü- és zongorahangverseny. Boroszló (322.6) délután 4,30: Szórakoztató zene. 8.15: Schubert-est. Majna-Frankfurt (428.6) délután 1 és 4.35: Hangverseny, 8.15: Tarka-est. Prága (348.9) délután 12.15: Hangverseny, 6.55: A prágai nemzeti szinház előadásának közvetitése. 10.20: Szórakoztató zene. Róma (447.8) délután 1: Rádió-trió. 5.30: Szórakoztató zene. 9: Zenekari hangverseny.

— **Smirnov Sergej orosz cári gárdatiszt** hét tagu Volga zenekarával és kórusával esténként a Városház étteremben hangversenyezik.

— **Verebekre vadászott a templom mellett.** Lippai Gyula debreceni fiatalembert előállitották a debreceni talembert előállitotáék a rendőrség központi ügyeletére, mert vasárnap délelőtt a Kossuth-utcai templom mellett fegyverével verebekre vadászott. A rendőrkihágás biró tiz pengő pénzbüntetésre itélte a lövöldöző Lippait, egyben pedig fegyverét elkobozták.

— **Donkozák kórus** uj müsorral november 4. Arany Bika. Jegyek Méliusnál, Arany Bikában.

— **Rádlósok** a m. kir. Operaház rádión továbbitott előadásait igaz gyönyörüséggel csak akkor élvezhetik, ha az operák szövegkönyve kezükben van. Opera szövegkönyvek kaphatók Csáthy egyetemi könyvkereskedésében, Piac-utca 8. Telefon: 2—96.

— **Tükörgyártás, üvegcsiszolás, képkeretek üvegezése, autók, autóbusz üvegezése Szikovits, Szív-utca 15. sz. Telefon 356.**

Épület és butor-vasalások, fournérok
BÉSZLER LAJOSNÁL
Széchenyi-utca 2. szám.

Padlólakk
magas fényü legszebb szinekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható
STERN festéküzletében,
Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

SIRKÖVEK

mindeu minőségben s kivitelben legolcsóbban beszerezhetők
Hunyadi-u. 14.
Temetői munkákat olcsón vállalunk. Terveket s rajzokat díjtalanul készitünk. Tel. 7-24.

Mutassa meg rossz fogát, müfogát VÁRY JÁNOS fogmütermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

Halottszállitás autón vidékre is!
M. kir. Tisza István Tudomány Egyetem **klinikai** szállitója:
Fehértói Dániel
temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4. szám. Telefon nappal 11-85

Ezuton értesitem a gyászoló közönséget, hogy a mai igényeinek teljesen megfelelő
halottszállitó autót
állitottam be s igy módomban áll a gyászban sujtott vidékieknek is a halottait a lehető leggyorsabban autómon szállitani.

— **Jó emésztésünk lesz,** ha reggelenként éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József" keserüvizet iszunk. A táplálkozási zavarok szakorvosai általánosan dicsérik a **Ferenc József** vizet, mert ez a gyomor és a belek müködését előmozditja, az epekiválasztást növeli, az anyagcserét megélénkiti és a vért felfrissiti. Kapható gyógyszertárakban, drogeriákban és füszerüzletekben.

— **A vas- és fémmunkások jubiláris hangversenye.** A Magyarországi Vas- és Fémmunkások Központi Szövetségének debreceni csoportja vasárnap délután tartotta 25 éves jubiláris diszhangversenyét a Munkát Otthonban. Az előadáson, melynek müsorát több szavalat, ének- és zeneszám tarkitotta, Szabó Lajos egyesületi titkár mondott beszédet.

— **500 darab kerékpár eladása darabonként is.** 5 pengő heti részlet. Grammofonok, Varrógépek, Rádió, Douglas, Exselsior Jap, Zündapp, Nerakar motorkerékpárok raktára és képviselete. Háromkerekü teherszállitó motorkerékpárok. Legolcsóbb beszerzési forrás Csősz János müszaki vállalata Debrecen, Király-utca 5.

— **Nőikalap ujdonságok** legnagyobb választékban megérkeztek a Kalapüzembe. Piac-utca 9.

SZINHÁZ

Csokonai-szinház müsora:

Kedden B) bérletben: **Cárevics.**

Szerdán délután 3-kor: **Pártütők.** Ifjusági előadás.

Szerdán este C) bérletben: **Cárevics.**

Csütörtök délután 3-kor: **Pártütők.** Ifjusági előadás.

Csütörtök este D) bérletben: **Cárevics.**

Uj magyarok - Hotel imperiál

A Csokonai szinház október 6-i előadása

A nemzeti ünnepre szombaton este Thuróczy Gyula mélyen átélt irredenta szavalata emlékeztetett. Háromnegyed ház haligatta végig. A közönség, ugy látszik komoly október 6-i programmtól tartott.

*

Csery Jenő *Uj magyarok* cimü rövid egyfelvonásosa igénytelen dolog. Kissé különös szerelmi keretben, de sok jóakarattal müveli benne a szerző azt a hazafias müfajt, amely napjaink szégyenére már teljesen a mükedvelői dobogókra szorult. A darab a maga nemében mindenesetre az ügyesebbek közül való friss tempójával, süritett cselekményével, — noha nem ment sok fölös naivitásoi. — A női szerepben *Vajai* W. Magda mutatkozott be. Valósággal megható volt az az áhitatos elfogódottság, amellyel belémélyedt feladatába, az odaadó lelkesedés, ami sok mesterségbeli kezdetlegességet feledtetett a maga őszinte átérzésével. A fiatal müvésznőnek még nagyon kell tanulnia, fejlődnie, de bizalmat adhat a jövő nehéz utjára, hogy ami a legfontosabb, *szivet* hozott a világot jelentő deszkákra. — Lázár Tivadar most is könnyed, behizelgő szerelmes színész, csak ne legyen ez a könnyü simaság nehezebb feladatoknál a komoly elmélyedés rovására.

* * *

Hotel Imperial... Már a cim viszszaidézi emlékezetünkbe háboruban elmult ifjuságunk fájdalmasan édes ízét. Legsikeresebb szinpadi terméke egy hősi kornak, mikor riadt, aggodalmaktól tépett civilek mellett minden *egész* férfi Őfelsége uniformisában itta fronton tikkadt lelkébe a szinjátszás adta ritka élményt...

Amikor *Biró* Lajosnak ez a darabja diadallal járta be az egész ország köszinházait, a hozzá hasonló defétistákat százával lövették agyon a „demokratikus" franciák. Galádabb árulást aligha követhetett volna el valaki a hadban álló sereg háta mögött, mint a „Hotel Imperiál" raffinált propagandamüvét, amely alkalmasabb volt minden bolseviki röpiratnál, „Az Est"-vezércikknél, hogy meglankassza az akaratot, „elvegye a meggyőződést" tiszttől, közlegénytől és polgártól egyaránt. Ma, aktuálistartalmát veszitett lélektelen vázában alig képes felfogni az, aki nem élte át érett ésszel a nagy időket, micsoda lelki rombolást vitt véghez ez az akkor véresen eleven konjunkturális szinmü: amelynek minden figurája Almásy huszárfőhadnagytól a cinikus orosz mágnás tiszten át az ál-tolsztoji prédikátor kutyamosóig egytől egyig Biró Lajos, a radikális szabadkőmves, a forradalmár, a „Világ" cikkirója publicisztikai vezérszólamát propagálja a szinpadi irodalom mindennél hatásosabb eszközeivel: *a gyáva, a tehetetlen, a pipogya pacifizmust.*

Öntudatosan tendenciózus politikai munka ez a hatásos felépitésü alkalmi darab, mint a „Rablólovag", „Sárga liliom", „1913" stb., amelyekben uj meg uj aknákat robbantott a szerző az uralkodócsalád, a magyar történelmi osztályok, a hadsereg lábai alatt.

Hideg számitással adagolja valamennyiben a mérget a magyar publikum számára. Purifikátor volt, magasabb társadalmi törekvések kegyetlen apostola, — mondja erre az együgyüség, vagy hipokrizis. Ha ez igy volna, megbocsátást ugyan nem, de elnézést talán érdemelne Biró Lajos. De van előtte mindig egy tabu, az, amely ebben a darabban a sok pimasz, esendő, züllött, pipogya és aljas fráter között mint az egyetlen „derék ember" jelentkezik Éliásban: a saját fajtája, amelyet az emigrációban oly rajongással glorifikál „Bazini zsidók" cimü regénye. S bizony, elmultak az idők, mikor még birka-türelemmel engedtük, hogy szembeköpjenek idegenek: haladást, sötét középkort, feudalizmust s egyéb célszerü jelszavakat halandzsázva.

Mi késztethette a direkciót ennek a hitvány propagandamünek felujitására, méghozzá pont október 6-án? Nyilvánvaló, hogy a darabbal szemben a szinház vezetőségét a mozi-változat nagy sikere vezette félre. Igen ám, csakhogy az amerikai rendezés törölt minden politikai tendenciát, s egy jó öreg *heppi endes* mesét esztergályozva ki, becsületes háborus filmet épitett, amelynek éppen azok a külsőségei inditottak meg, amelyek a K. u. k. Armee, a magyar csapatok mulhatatlan dicsőségét hirdetik, s amelyeknek nyoma sincs Biró Lajos darabjában.

Az erősen kifakult érdekességü darab előadása elég jó volt. A külső sikerhez *Halasy* Mariska sokszinü, megrázó müvészete, *Csapó* Mária, *Thuróczy, Unger, Tamás* és *Lázár* járultak hozzá. Külön ki kell emelnünk *László* kitünő Tabakovicsát s *Szigeti* Szkobelevét, amellyel bebizonyitotta, hogy az emberábrázolás finomabb eszközeinek is mestere tud lenni, ha akarja.

A rendezésről ezalkalommal nem mondhatunk sok jót, de a *kiállitásról* annál több rosszat lehetne irni. A háboru még annyira közel, katonáink ugy szivünkhöz nőttek, hogy ilyen gyöngén és hibásan *adjusztált* tisztekkel nem volna szabad megbántani a fényes és büszke mult iránti kegyeletet.

—*váry.*

A cárevics

(Operett 3 felvonásban. Irták: Jenbach B. és Reihert Henrik. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.)

A fiatal cárevicset, aki belépett a férfikorba, meg akarják házasitani. Szonját, a szép táncosnőt rendelik mellé, hogy tanitsa meg a szerelemre. A folytonos együttlét következménye, hogy a cárevics valóban szerelmes lesz Szonjába, akivel együtt megszökik az udvartól és Nápolyba megy. Nagybátyja, a nagyherceg azonban itt is rátalál és rá akarja birni, hogy hagyja ott a szerelmét és térjen vissza az udvarhoz. Kérése eredménytelen lesz, mire Szonját veszi eszközül s hivatkozva a trónörökös kötelességére az orosz néppel szemben, sikerül rávennie, hogy ő maga beszélje le szerelméről a cárevicset. Ez meg is történik s közben megérkezik a távirat, hogy a cár meghalt. A trónörökös fájdalommal lemond a szerelméről és visszatér, hogy elfoglaja a trónt.

A meglehetősen üres mese egyhanguságát és unalmasságát tökéletesen pótolta *Lehár* Ferenc szinte klasszikus szépségü zenéje és maga az előadás, amely a „Cárevicset" a szezon egyik slágerdarabjává tette. A cimszerepben *Unger* István beváltotta ezuttal is a hozzáfüzött reményeket. Pompás alakitókészségével, kellemes tenorjával valósággal frappirozta a közönséget. Csaknem minden jelenése után megérdemelt nyiltszini tapsot kapott. Méltó partnere volt Szonja szerepében *Timár* Ila, aki bájos, közvetlen játékával, csengő hangjával aratott nagy sikert. A nagyherceget *Szigeti* Jenő alakitotta nagy rutinnal. *Ferenczi* Marien és partnere, *Tamás* Benő kedves játékukkal és müvészi táncaikkal kiválót nyujtottak. *Misoga* kis szerepében egyáltalában nem tudott érvényesülni. A kar ezuttal csaknem kifogástalan volt, eltekintve a huszár-uniformisoktól, amik még a mult századbeli orosz hadseregben sem voltak használatosak. Ez ugyan inkább a rendezés hibájának tekintendő.

Szathmáry karnagy kifogástalanul, müvészi hozzáértéssel dirigált s a közönség lelkesen megtapsolta, ugy, hogy a függöny elé kellett jönnie. A rendezés — néhány apróbb hibától eltekintve — megfelelő volt.

(—)

A szinházi iroda hirei:

Ifjusági előadások: szerdán és csütörtökön. Szinre kerül: **Pártütők.**

Két zsufolt ház lelkes közönsége tomboló tapsokkal kisérte a **Cárevics** ragyogó előadását, melynek középpontjában a gyönyörüen éneklő Timár Ilán kivül kétséget kizárólag a visszatért Unger István müvészi cárevicse áll, aki ugy énekben, mint prózában valóban elsőrangu teljesitményével viszi diadalra Lehár Ferenc ragyogó operettjét. A humorról a kitünő Tamás Benő és Ferenczy Marian gondoskodnak, táncaik frappánsak, alig győzik az ujrázásokat. Kivülük a nagyherceg markáns alakját játszó Szigeti Jenő, továbbá Misoga, Fábián és Sugár jutottak hálás feladathoz.

A Cárevics bérletes előadásaira sorba állnak a szinházi pénztár előtt. Városszerte őszinte megelégedéssel adóznak a **Cárevics** pompás előadásának, a kitünő rendezésnek, a pazar kiállitásnak. Timár Ila pályája egyik legszebb szerepét kreálja a **Cárevics**-ben. Az első két előadáson vastapssal jutalmazta a hálás közönség Timár Ila, Unger, Tamás, Ferenczy és Szigeti Jenő grandiózus együttesét. Remete rendezése csodás, Szathmáry karnagy lendülettel vezényel.

A Cárevics ma B), holnap C) és csütörtökön D) bérletben.

A Pártütők — Kisfaludy Károly klasszikus vigjátéka szerdán és csütörtökön délután 3-kor ifjusági előadásul megy elsőrangu szereposztással. Kacagó délutánok.

A Pártütők — szerdai előadására csak néhány jegy maradt, a csütörtök délutáni előadásra is tömegesen váltják a jegyeket.

A Pártütők — nem kerül esti előadásban szinre, ezért siessen jegyet váltani, ha egy kellemes délutánt olcsón akar eltölteni.

A Pártütők — csütörtöki előadására jegyek 20 fillértől 1 P 60 fillér árban kaphhatók.

Jön: **A Régi nyár.**

A mozgószinházak közleményei:

METEORBAN

Szerdán:

Keresd a nőt

Társadalmi dráma 6 felvonásban Allan Nazimovával és

A hegyek ördöge

Izgalmas cowboy történet 6 felvonásban Jack Haxievel.

Előadások 7 és 9 órakor.

Tungsram

½ wattos és D izzólámpák nagyban és kicsinyben a legolcsóbban beszerezhetők a

Debreceni Üvegkereskedelmi

R. T. Debrecan, Rózsa-u. 2.

Kedd:

URÁNIA

Világfilm!

Strand szerelem

A nyár örömei 8 vig felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Mária Paudler.

Megelőzik: **Gaumont világhiradó, Ámor mint határőr, Hajsza a vőlegény után** bohózatok.

VIGSZINHÁZ

Hétfőtől—vasárnapig:

Világfilm!

Irta, rendezte és a főszerepet játsza: **Charlie Chaplin.**

Cirkusz

Egy félszeg fickó szomoru és vidám kalandjai 7 felvonásban.

Megelőzi: **Fehér pantalló,** vidám história 8 felvonásban

Jön: **Őfensége a hordár** H. Junkermannal. **Ha az istenek összefognak, Charlie kiosit bolond** Putty Liával.

TESTEDZÉS

Ausztria—Magyarország 5:1

Az Európai Kupáért folyó küzdelemben a magyar válogatott professzonista futball csapat csufos vereséget szenvedett osztrák kollegájától. A vereség oka elsősorban mindenesetre ott van, hogy az osztrákok jobbak, másrészt pedig az illetékes tényezők szerint a balszerencse volt az ok a nagy vereségnél. Viszont az osztrák illetékes tényezők nyilatkozata szerint a már sok csalódást okozó Fogl-pár játéka volt a zoka a szégyenteljes vereségnek. Tehát van bőven anyag a gondolkozásra.

Osztrák amatőrök—magyar amatőrök 3:1

Az amatőrök frontján is jobbnak bizonyultak az osztrákok. A magyarok egyetlen góljukat is 11-esből érték el. A beállitott vidéki játékosok, igy a nyiregyházi Milotay jól megállták helyüket, jobban mint a pesti válogatottak.

Bécs—Budapest 8:2

Városok közötti mérkőzés cimén a profik második garniturája állott egymással szemben, azonban itt is az osztrákok szerepeltek sikerrel. Igen szomoru napja volt vasárnap a magyar futballnak, különösen fájdalmas ez akkor, mikor a hivatalos körök a sport legmesszebbmenőbb támogatását vették programmjukba.

DVSC—DEAC 4:0

A DVSC győzelme megérdemelt, azonban nem ilyen nagy arányban, mert a játéka egyáltalában nem volt biztató. A DEAC kapusának rossz napja segitette elő a nagy gólarányu győzelmet. A DEAC csapatán látszik, hogy fiatal erőkből állván, nincsenek hozzászokva az erős küzdelmekhez s hamar elveszitik szivüket. A mezőny legjobb embere Pünkösti a DEAC centerhalfja volt, aki az utolsó percig fáradhatatlanul s szivvel küzdött. A Vasuptasból Pálinkás tünt ki legjobban, azonban az ő dolga sokkal könnyebb volt a gyenge csatárokkal szemben. Róth biró igen fölényesen, a félpályáról vezette a mérkőzést s igy természetesen az offseidok légióját engedte el s hogy ez a DEAC-cal szemben történt, az már a véletlen dolga.

DKASE—NSE 6:0

Megérdemelt győzelmet aratott a DKASE Nagykállóban, ami a sovén közönségben nagy izgalmat keltett s erős botrányra vezetett.

DTE—KSE 5:1

Meglepetés a DTE nagy gólarányu győzelme, kár azonban, hogy a biró meg nem jelenése miatt a mérkőzés barátságos volt.

NyKISE—TMOVE 3:0

A TMOVE mindinkább javuló csapata szép küzdelmet vivott a bajnokcsapattal szemben s igen nehézzé tette a győzelem megszerzését.

Bástya—Bocskay 4:3

A Vidéki Kupában a Bocskay már a mult szezonban is igen pechesen szerepelt s ugy látszik ez a peches széria az idén is kiséri. Most is jobb játékot mutatva kapott ki.

Közgazdaság

A debreceni állatvásár. A hétfői kövérpiacra a felhajtás 400 darab volt. Kereslet közepes. Irányzat lanyha. Jóminőségü sertés 1.70—1.75. Kivételesen 1.78. A közepes 1.60-nál kezdődik. A silány 1.30-tól felfelé. A sovány piacon 1000 darab körül volt a felhajtás. Irányzat itt is lanyha. Kereslet kicsiny. 1 pengőtől 1.30-ig fizettek a hizónak valóért. Most csütörtökön lesz a nagyvásár, juhvásár, szombaton sertésvásár, vasárnap és hétfőn lóvásár, hétfőn szarvasmarhavásár.

TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.60

Budapest 90.60, Berlin 123.75, New-York 519.60, Páris 20.30 és fél, Milano 27.22, Prága 15.40, Belgrád 9.13, Bukarest 3.14 és fél, Bécs 73,10, Amsterdam 208.37 és fél.

Gabonatőzsde.

A készárupiacon a forgalom szük keretek között mozgott. A külföldi piacok részéről élénkül az érdeklődés a magyar gabona iránt mert a külföldön ujból versenyképes a magyar buza. A tőzsdeidő elején a tiszavidéki buzát 26.40—27.20, a felsőtiszait 26.35—27.10, az egyéb származásu buzát 26.25—27 pengővel jegyezték minőség szerint. A rozs ára 24.80—24.90 pengő között mozgott.

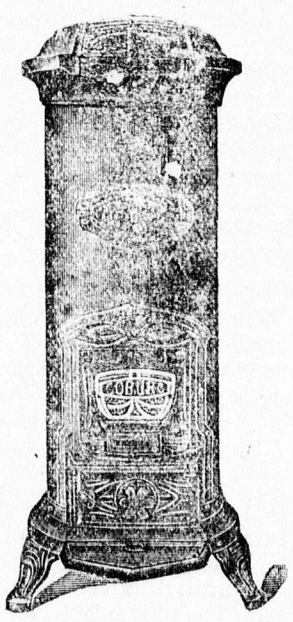
A takarmánycikkek piacán csak a tengeri ára emelkedett. A forgalom jelentéktelen volt és csak kisebb tételek cseréltek gazdát. A zabot 26—26.75, a takarmányárpát 26.75—27 pengővel jegyezték. A csövestengerit 18.50 pengővel keresték.

Tiszta és előzékeny kiszolgálást olcsón **Fekete Jenő** fodrásznál talál.
Salétrom-utca 24. szám.

Miért dicsérik mindenfelé a folytonégő szabadalmazott
Cóburg-kályhákat?

Mert:

1. A legsilányabb szén és tőzeg is kitünően ég bennük.
2. Egyenletes meleget adnak.
3. Samottbélése a kályhát a tüz kialvása után is soká melegen tartja.
4. Zománcozott és nikkelezett kivitelben a legkényesebb izlést is kielégiti.
5. Vételáruk a tüzelőanyagon elért megtakaritással hamarosan megtérül.

Mielőtt kályhaszükségletét fedezné,
saját érdekében kérjen ajánlatot és prospektust a
Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaságtól
Hid-utca 4. szám. Telefon 10—60
Kapható minden vaskereskedésben!!

Sok pénzt takarit meg,

ha téli ruha szükségletét már most szerzi be szezon előtt. Rendkivül olcsó áron vásárolhatja most őszi öltönyét, felöltőjét, téli kabátját, trenschkoatját, hubertuszát, vadász kabátját, bőrkabátját és esőköpenyét, ugyszintén mindennemü fiu és gyermekruháját, oooooo mig nem áll be a hideg. oooooo

Hajdusági Ruhaáruház
Piac-utca 67. szám.

Kovács Gyula

vaskereskedő Debrecen,

Fő-utca 17. sz. (Bika-szálló mellett sarkon)

Folytonégő kályhák.
Egyszerü és zománcozott takaréktüzhelyek.
Kályha-előtét, tálcsák, fásládák. Egészségügyi, háztartási cikkek és mindenféle vasáruk olcsón kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg:

a HAJDUFÖLD-ben
a DEBRECENI UJSÁG-ban és a
a DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-ban.

Vastagabb betüvel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

HÁZASSÁG

Önálló
keresztény kereskedő saját házzal, nyugdijjal nősülne, csakis komolyan gondolkozó urinőktől kérek leveleket „Legdiszkrétebb" jeligére. 1031

Férjhezmenendőknek dijmentesen szerencsés férjhezmenést komendálok, ha tudatják velem lakcimüket. Kincses, Orosháza. 3142

Hajadonok,
árvalányok, özvegyasszonyok földbirtokkal, pénzhozománnyal férjhez mennének. — Válaszbélyegért böveb bet. —Kincses Ferenc Orosháza. 3142

KIADÓ LAKÁS

Méliusz-tér
7. szám alatt négyszobás lakás novemberre kiadó. — Megvételre keresünk részletfizetéses házakat megbizóink részére. Debreceni Bankház, Miklós u. 7.

Gazdászoknak
butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással Püspöki palota, Hatvan u. 1. I. 34. 1063

Önálló
kis ház szoba, konyha kamara, verenda Simonyi ut 34 kiadó október 15 vagy november 1-re 1046

KIADÓ
Domokos Lajos-u. 15. alatt 2 szobás modern lakás novemberre. Viz vezeték, villany, házitelefon, baromfitartás. 1053

SIMONYI-UTI
villamos megálló közelében modern villa, 3, esetleg 4 parkettes szobával, fürdőszobával kiadó. Értekezni: 121 telofannál. 3096

Irodának
vagy rendelőnek is alkalmas utcai 2 szoba butorral vagy anélkül kiadó. Miklós-utca 26. 1051

Különbejáratu
butorozott szoba 2 kosztosnak, kvártélyosnak kiadó. Vargakert, Közép u. 13. 3118

Három szoba,
konyha, kamra, villany, viz bevezetve, egész udvarral november 1-re havi száz pengőért kiadó. Homok u. 103. 156

Kiadó
Köntöskertben havi 50 pengőért egy csinos ház, mely áll: 1 szoba, konyha, speiz, veranda, nyári konyha, disznóól, 500 □-öl föld, gyümölcsösfákkal. Bezerédi u. 38. Köntöskert. 146

Kiadó
október 15-re kétszoba, konyhás lakás. — Megtekinthető hétfőtől. Eötvös 3.

2 szoba,
konyha, előszoba, — kamarából álló lakás egynegyed évi lakbérrel azonnal kiadó. — Eötvös u. 70. 144

Kiadó
családi ház november 1-ére. 2-szer 2 szoba, konyha, 1 hold szőlő és gyümölcsös. — Andrássy ut 99., Sesta kert. 1032

Központban
külön bejáratu nagy száraz és tiszta butorozott szoba egy vagy két ággyal uri családnak október 1-től kiadó. Cim: Városház trafik, Piac-utca.

Kiadó
téli-nyári urilakás, három szoba, mellékhelyiségekkel, az egyetemhez és villamos megállóhoz közel. Kerttel vagy anélkül. Értekezhetni délelőtt a református hittudományi kar dékáni hivatalában. Kollégium, délután a Sestakert, Komlóssy ut 66. szám alatt. 5191

Egy szoba
konyha, speiz, 300 □-öl földdel kiadó a Nyulas Rokkant telep. Értekezni József kir. herceg utca 15. szám, házmester. 1028

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Bundi u 15, II. lakás. 5133

Kiadó
november 1-re egy 4 szobás modern utcai lakás. Csapó u. 24. 151

UZLETEK

Borbélyüzlet
jó menetelü, berendezéssel együtt olcsón kiadó, azonnal elfoglalható. Sámsoni ut 9. 164

Üzlethelyiség
hentesnek és mészárosnak alkalmas azonnal kiadó. Gázgyár u. 4. Klór. 3120

Központban
két butorozott szoba irodának is, telefonhasználattal kiadó. — Arany János u. 2. sz. II. 10. 3133

Két
szoba kapu alatti bejárattal, üzlethelyiségnek vagy irodának az Alföldi Takarékpénztár palotájában kiadó. 3112

Egy
szép üzlethelyiség, jelenleg köszörüs és bicikli kölcsönző üzlet erre a célra legalkalmasabb november 1-re kiadó. Széchenyi 54. vendéglő. 1069

Irodahelyiségnek
alkalmas 3 szobás lakás a Ferenc József ut 34 sz. I. emeleten kiadó. Értekezhetni Hegedüs és Sándor Rt. könyvkereskedésében. 3008

Mühelynek
2 szép helyiség kiadó. Péterfia utca 9., udvarban. 1029

Eladó
vendéglő a város központján teljesen felszerelve olcsón családi körülmények miatt, cim a kiadóban 1041

Kiadó
üzlethejyiség a Verbőcy és Deák Ferenc utca sarkán. Értekezhetni a Kereskedelmi és Iparkamari hivatalában 1040

ELHELYEZKEDÉS

Gyakorlott
soffőrt keresünk teherautóhoz. Jelentkezés: 11—12 óra között. Cim a kiadó 3088

Gyakorlott
paplanvarróleányazonnal fölvétetik Széchenyi utca 18 3080

Két
perzsaszőnyeg csomazó leány vidékre ajánlkozik. Értesitést Perzsaszőnyeg jeligére a kiadóba.

Női
ruhák, kabátok olcsó árban, bluzok, pongyolák 3 pengőért készitek. Mester utca 31. 41

Egyetemi
hallgató irodai gyakorlattal, perfekt gépirót bármilyen irodai állást keres. Szives ajánlatot a Hajdufölddhöz kér „Szorgalmas" jelige alatt

ÉJSZAKAI
kifutófiut keres a Debreceni Független Ujság kiadóhivatala. 3042

Szakácsnő
felvétetik, Kossuth-utca 15. sz.

AJÁNLAT

Poloskairtást
ciangázzal és szabadalmazott szerrel felelősséggel vállalok. Poloskaszer kapható. — 8-41 telefont tessék hivni. Kossuth-u. 47. Nánássy. 3036

Paplant
varrni házhoz megyek. Cimet „Paplan" jeligére a kiadóba kérem leadni. 3138

Goblein kép,
villanyernő, fehér himzést olcsón vállalok. Hajó 14 3153

Bérautó
üzembiztos megrendelhető Piac 89. Telefon 143. Balázs. 3132

Kölcsönöket
folyósitunk házakra, földekre, áru, értékpapir és egyéb tárgyi fedezetekre. A betétekre magas kamatot adunk. Gazdák Bankja Kossuth és Batthyányi utca sarok. 1730

Háztartási
teendőkért lakást, fizetést adok gyermektelen házaspárnak. Magoss utca 9. 168

Kölcsönöket
legolcsóbban és leggyorsabban folyósitunk ingatlanok fele értéke erejéig. Betétek után legmagasabb kamatot téritünk meg. Pénzét kiadjuk elsőhelyü bekebelezésre. Debreceni Bankhaz, Miklós utca 7. 2113.

Bérbeadó
jóhangu zongora, Batthiányi u. 5. 1068.

Kárpitos munkát
háznál, házon kivül olcsón vállal Oláh András, Bethlen u. 48. 52

Zongorahangoló
Gärtner, Széchenyi u. 15. szám 5162

Zongora
és német nyelv kettes csoport tanfolyam 8 pengő havi tandij. — Thaly Kálmán utca 12 3094

Zongorázni
akadémiai módszerrel tanitok. Magyar nótát cigányösan, naturalistákat is elfogadok. — Villamost megtéritem. Péterfia 80, keresztépület.

ZONGORATULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!
Dohnányizongorahangolója hangolást elvállal. Cim: Angol Királynő szálloda **Hermel József, a portásnál** 3084

1 pengőért
négy fogásos ebéd. Kitünő házikoszt Csapó u 19 (Knoll ház) Udvaron közvetlen balra

Lipták Gyula
álmosdi nagybérlő 30—35 darab szarvasmarhát részes telelésre elvállal.

Monogramhimző
szalon dr Szücs Andorné Szent Anna u. 6. Telefon 670 4809

Női kalap
alakitások 2 pengőtől készülnek Méliusztér 16 keresztépület 67

Zongora
órákat ad régi praxissal biró tanárnő. Kivánatra zenedében vizsgáztat. Magyar nótákat is tanit nagy eredménnyel, jutányosan. Cim a kiadóban

Kárpitos
szaküzlet Piac utca 44 udvarban. Kész áruk és javitások legjobb beszerzési helye Varga József Telefon 16—54 6712

Kipróbált,
nagytejü fejőstehenek kedvező részletfizetésre kaphatók. Onossay-utca 5. 3109

Kályhaezüst,
kályhalakk, fekete és olajfestékek minden szinben olcsón kaphat. Klein festéküzlet, Arany János-utca 10. Telefon 13—46. 3068

Jószágtartók figyelmébe!
Trágyáját ne adja ingyen, mert azért szekerenként és pedig szin sertés trágyáért 3 pengőt, marhatrágyáért 2 pengőt, ló és vegyes marháért 150 fillért szekerenként fizetek, fuvart fizetem külön. Cim Pacsirta-u. 17. sz. 7160

Francia-németszakos
egyetemi hallgatónő nyelvoktatást, korrepetálást olcsón vállal. Cim a kiadóban. 3062

Porosz szén
mázsánként beszerezhető: 6.80 P. Rosenfeld Kálmán, Salétrom u. 12. sz. 3057

Zongorát
hangolok, javitok. Rakovszky zongoakészitő, Vigkedvü Mihály-utca 35. szám 7151

Ablakok
minden nagyságban készen kaphatók — Blattner Kálmánnái, volt Szív utca 14. 1006

Zálogház
Hunyadi-u. 14. előnyös kölcsönöket folyósit mindenféle tárgyakra és árukra. 4917

VÉTEL

Uri
családoktól mindenféle ócskaruhát veszek. — Meghivásra házhoz megyek. Bethlen u. 48. 153

Káposztát
savanyitva keresünk 25 mázsát. Ajánlatokat „Káposzta" cimre kiadóba kérünk. 3150

Keresek
megvételre egy vető-gépet és egy hengert. Ajánlatot Var utca 8. alá kérem. 1740

Szalmát
közeli tanyán veszünk nagyobb mennyiséget. Cimet Farkas virágüzletbe kérjük. 1023

Vizlefolyó kagylót
használtat vennek — Péterfia utca 26. üzlet 1038

INGATLAN

Hét hold föld,
hat hold szántó és egy hold szőlő eladó. Értekezni lehet helyszinen, Haláp 138., — vagy Csapó 46. 3137

Hatszázhatvan
holdas buzatermő tanyás birtok teljes felszereléssel Bihar megyében azonnali átvételre holdanként nyolc száz pengőért eladó. Dezső, Kossuth 16. 727

Haszonbérbe
birtok Szatmárcsekében, Fehérgyarmat mellett 600 magyar holdas birtok januártól bérbeadó. Bővebb felvilágositás szerezhető Lónyay Ferenc nyug. miniszteri tanácsostól Budapest, Horthy Miklós u. 40. 133

Széchényi-uti
hatszobás adómentes uj lakóház azonnali beköltözésre teher átvétellel kettőezer pengővel megvehető. Dezső, Kossuth u. 16. 150

45 hold
föld Szováti utnál kiadó. Sirkerités, konyhák eladók. Szappanos 19. 145

Sürgősen
eladó: Álomzugban 37 — Bánkon 21, Martinkán 35, Cserén 9, Halápon 15, Ondódon 3, Szepesen 19 kat. holdas tanyás birtokok. Átvételhez felepénz elegendő. Debreceni Bankház, Miklós u. 7.

Föld
Ondódon, Cserén, Ujlétán, Halápon eladó minden nagyságban. Házak belvárosban s külsőségen kedvező fizetési feltételek mellett eladók. — Pénztőke kamattörlesztésre folyósit Földhitel iroda, Hunyadi utca 8. 128

Eladó
földek a várostól 6 kilométernyire: 3 hold tanyanélküli 6000 P. 50 hold tanyával 60,000 P. 30 hold tanyával 30,000 P. 70 hold tanyával 90,000 P. Eötvös u. 16. Papp. 171

Eladó
egy házhely a Mester-utcai sorompónál. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 176

Bánkon
21 hold föld eladó. — Értekezni Mester u. 29. 1070

Eladó
házak belváros minden részén, telepeken, kertségekben. Beköltözhető lakásokkal nagy választékban. — Debreceni Bankház, Miklós u. 7.

Jánosi-
utcán 2 lakásos ház rendkivül olcsón eladó Debreceni Bankház, Miklós u. 7.

2 hold
fekete föld az Ujföldön eladó. Értekezni Domb u. 3. 163

Eladó
a Mester utca végén a sorompó mellett egy két szoba, konyha és nyitott verandát magában foglaló kis ház. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 175

Eladó
a Mester utca végén a sorompó mellett egy két szoba konyha és nagy nyitott verendát magában foglaló kis ház Értekezhetni Vár utca 8. 138

HÁZTELKEK
eadása Bihary és Katz telepen. Tulajdonos: Sesztina-ut 6. Kisállomás mellett. 1019

ELADÁS

Egy
jókarban levő zongora olcsón eladó. Szoboszlai ut 22. 3148

Egy
austráliai uj férfi opason schal-gallér eladó. Darabos u. 19. 3144

Irógép
látható irásu, kitünő karban eladó. Arany János utca 7., második ajtó. 3154

Rodhe
Islandi és Leghorn tenyészkakosok eladók. Poroszlay ut 40. 3134

Kályha
eladó. Egy öntöttvas és egy kis folytonégő. Török Bálint utca 2. sz., 1. ajtó. 3141

Nagyon szép,
magas, terebélyes fikusz eladó. Hermann, Hatvan-utca 31. 3125

Téli
férfi, női kabát, 38-as uj női cipők eladók. Kazinczi 2. 143

Kisbőgő,
jóhangu, 25 pengőért eladó. Gyöngyvirág-u. 19. 3114

Óriás
nagy, 3 éves fekete him farkaskutya eladó Rother-utca 10. 1064

Gramofon
lemezekkel eladó. Megtekinthető Keszlernél, Széchenyi-utca 1. 105

Eladók
télikabátok, iróasztalok Hatvan-utca 2. sz. alatt ügyvédnél. 1056

Eladó
23 kup tengeriszár Bezerédi-utca 38., Köntöskert. 148

Üvegek,
virágcserepek, 9 évesnek télikabát, egyszerü kis vaskályha eladó. Széchenyi-utca 12. 3139

Egy
komplett ebédlő plüss divánnyal, szénkályha, asztasparhelt, stelázsi elköltözés miatt eladó. Baross 14. Szabó. 179

Egy
éves uj szekér egy lóra való uj szerszám és ló eladó. Kuruc-u. 110., Zsiga Kálmán. 158

Teljesen
uj nem használt bőrkabát eladó. Véh férfiszabó, Vár-utca 2. 170

Téli
alma és körte kézzel szedett kapható Szávay-utca 6. 1066

Eladó
használt jókarban lévő horoshordók. Miklós utca 21. 92

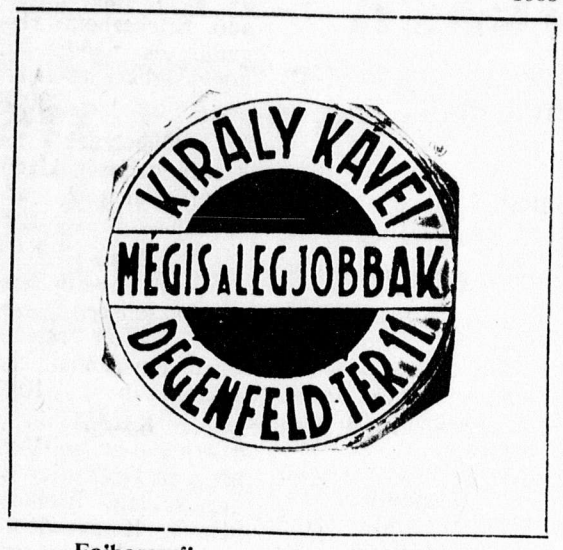
Kiakat
rollóval, tokkal, üveggel, nehéz bolti vasajtó és szárnyas üvegajtó komplett, olcsón eladó. Hunyadi utca 53. Telefon 5-51 3069

Egy
jókarban levő használt szobabutor eladó, esetleg darabonkint is Széchenyi u. 2 3082

Építkezéshez
homokot olcsón eladnék Mikepércsi kövesutfélen, Rokhanttelep, Erdély u 5 jelentkezni Sz. Kovács István szatocsüzlet 3079

Vaskályhák
eladók. Szávay Gyula utca 6. 1067

Óbor
lakdaalmi alkalmakra eladó. Péterfia 26., üzlet. 1065

Fajbaromfi,
galambok, ezüstnyulak, ketrecek, folytonégő kályha, rézfüggőlámpa, káposztáskád, épülletfák eladók. Libakert, Szegfü-utca 12 3119

Eladó
varrópép, próbababa, képek, virágállványok, mosóteknő mosófazék fedővel. Bathyány utca 18. 172

Eladó
használt boroshordók, 100 literesek. Timár-utca 5. 3151

Eladó
egy plüss ebédlődivány és egy fehér alig használt gyermekkocsi. Piac-utca 28., házfelügyelőnél. 155

Zongora
rövid, kereszthuros, 3 pedálos sürgősen eladó. Piac u. 66. sz., sörcsarnok, 3083

Perzsabunda
kitünő állapotban, — erős alakra eladó Végh szücsüzletében 3089

Rádió
nyolclámpás, nagy Philipsz hangszóró, 140 voltos anód acumulátor, 4 voltos fütő acumulátor töltővel, komplett, legjutányosabban eladó, Grósz, Miklós utca 17 3079

POLITUROS
és vaságy sodronnyal, szőnyeg, falióra, kályhatálcák, szekrény, képek, könyvek, székek, edények, kamara stelázsi, konyhabutorok eladók Kossuth 61., emelet. 68

MATE
ingatlaniroda hirdetései. — Piac-utca 30 sz.

ELADÓ HÁZAK:
Rákóczi 37. számu ház ötszobás modern lakással, autogarázzsal.

Thaly Kálmán utca 11. szám teljesen modern uri emeletes családi ház.

Mester utca 6. sz. ház modern lakásokkal

Garai utca 25 számu parkettes ház fürdőszobás lakásokkal — harmincezer pengőért.

József király herceg utca 22. számu nagyértékü ház minden elfogadható áron.

Szent Anna utcán nagy értékü emeletes ház továbbá Egymalom utca 9. számu bérház.

Kosuth-utcán egy családi ház és egy emeletes bérház.

Péterfia 52. számu ház több lakással és épitezésre alkalmas igen nagy telekkel.

Burgundián nyolcszobás uri ház nagy parikrozott udvaralr.

Széchenyi utcán egy földszintes és egy emeletes bérház.

Hatvan utca 64. sz. ház harmincezer pengőért.

József kir. herceg utca 11. számu ház huszonhat ezer ötszáz pengőért.

Arany János utcán öt szobás uri családi ház.

Miklós utcán több család ház.

Piac utcán emeletes bérház.

Baross utca 30. sz. ház harmincezer pengőért.

Magoss utcán nagytelkü ház tizenhat ezer pengőért.

Nagyállomás közelében, Késes utca 8. sz. ház háromszobás parkettes lakással.

Rendkivüli vételi alkalom, ujonnan épitett Árpád tér 38. számu emeletes ház, üzletekkel.

Hadházi utca 23. sz. uriház három szobás, fürdőszobás lakással, potom áron.

Simonffy utcán üzletes ház italmérési joggal, rendkivül olcsó áron.

Kölcsey utca 16 sz. ház beköltözéssel tizen ötezer pengőért.

Vendég utca 53. sz. ház nyolezer pengőért.

Faragó utca 5. sz. ház tizenötezer pengőért.

Vasutasoknak igen akalmas, Boldogkertbe, Egyletkert utca 18. számu adómentes beköltözhető épület — nyolc ezer pengőért.

Vagongyár közelében, — Németh utca végén, adómentes beköltözhető szép ház hatezer ötszáz pengőért.

Házvevők figyelmébe
Házat vásárolni akaró közönség tudomására hozom, hogy összes meg bizásaimat nem teszem minden alkalommal közzé a lapokban, most csak azért teszem, hogy meg győződjenek, arról — hogy nálam a vásárló közönség a legjobb és legelőkelőbb helyen levő házaktól a legegyszerübb házakig igényeit a legjobban kielégitheti. Köztisztviselőknek módomban van egyes házakat lakbérük ellenében részletfizetés mellett eladni.

Eladó házhelyek:
Simonyi uton, továbbá a belvárosban több házhely, továbbá Erdősoron, Temető utcán, Bekecs utcán és más helyeken.

Eladó földek:
Ondódon a Fáy-dülőben három hold elsőrendü föld.

Vértesen husz holdas buzatermelő fekete föld rendkivül jutányos áron.

Városhoz közel huszonöt holdas tanyás birtok, továbbá az ország egész területén kisebb-nagyobb birtokok nálam kaphatók.

Iroda: Piac utca 30. keresztépület, — első emelet. Telefon szám: 14—63. 3089

Ablak,
ajtó, gerendák, faanyag, must eladó. Hatvan-utca 4. 3099

Férfiöltönyök
középtermetre, cipők, kalapok, szmoking mellénnyel, női télikabát eladó. Arany János-utca 63. 3093

Irógép
eredeti amerikai gyártmány, kitünő karban olcsón eladó. Késes u. 32. 4774

Eladó
háló, ebédlő, bőrgarnitura, nagy tükör, antik komót, plüs divány, hencser, több butorok Széchényi-u. 8. Szentpéteri. 6142

Haláp
78. szám alatt szalma, csutka, törek, trágya azonnal eladó. Értekezni helyszinen. 2

Eladó
Sámsoni ut 12. számu ház, két szoba, konyha, spájz, verenda, mellékhelyiségekkel, jó vizü kut, a villamos megállótól 3 perc. 7104

Ezerjó
fajtiszta 2 éves gyökeres szőlővessző eladó. Fajborok magasfokuak literenként is a legalacsonyabb napiáron Arany János-u. 30. és Rásó Gyula-utca 2., vagongyár végében, az Öreg-tanya mellett.

Egy üsthaz
és egy 1 éves fejőskecske etadó. Cim a kiadóban.

Virágcserepek
és ablakszárnyak eladók. Kossuth u. 59.

VEGYES

Épittetők!
László András kőmüves és ácsmester tudomására hozza lakása változtatását, metyet Monostorpályi-ut 7. sz. alá helyeztem. Kérem régi épiftetőim szives pártfogását továbbra is — Ajánlom magam a nagyérdemü épittetők figyelmébe, elvállalok minden e szakmába vágó uj, tatarozási és alakitási munkálatokat. Levelezőlapmeghivásra megyek. 5265

Beiráskor
gpermeke szemét vizsgáltassa meg szemorvossal Löbl látszeresz 4772

Diák
vagy diáklány kitunő teljes ellátást nyernek Bécsben előkelő ügyvéd családjánál. Levelek dr Lehnertl Wien, I, Schwertgasse 4 címére küldhetők 5275

Árverési hirdetmány
Elárverezek 1928. október 10. napján délelőtt 10 Debrecenben, Piac utca 32. sz. alatt 1192 pengőre becsült ingóságohat u. m. varrógép, butor stb. Zuna Kálmán bir. végrehajtó.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, József kir. h. u. 16 Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat